

HYVÄN SUOMALAISEN RUOAN LÄHTEILLÄ

ATRIA TUOTTAJAT

2/2023

”Poikimakaudella
lepoaika on
kullanarvoista”

VIKKO UUSI-MATTILAN TILALLA

15

4

Alkutuotanto
ruokajärjestelmän
avainasemassa

10

100 Nuorta
Tuottajaa -koulutus
käynnistyy

19

Mitä nuoret
tilalliset ajattelevat
tulevaisuudesta?

Yrittäjyys, tuo voimaa antava mielentila

MAATILAYRITTÄJYYS KUMPUAA maasta, joka on ollut täällä ennen meitä ja jää tänne meidän jälkeemme. Olen vain viestikapulan haltija aikani, omalla kohdallani noin 40 vuotta!

TÄNÄ AIKANA maatilayritysten rakenteen ja koon muutos on ollut nopeaa ja rajua. Nyt ja varsinkin tulevaisuudessa vaaditaan riittävän laajaa perspektiiviä, jotta onnistuu löytämään omaan yrittämiseen pitkän aikavälin strategian, joka palvelee niin yrittäjää kuin sidosryhmien ja yhteiskunnan vaateita. Tässä mitataan yrittäjän muuntautumiskyky ja sitko. Hyvä suunnittelu varmistaa, että yrityksellä on pitkällä aikavälillä hyvät kehittymisen edellytykset, koska maatilalla on likvidiä tasetta maan ja tuotannon muodossa.

SUKUPOLVENVAIHDOKSET MAATILOILLA ovat vähentyneet merkittävästi. Olemme vaihdosten määrässä tasolla, joka ei enää palvele uusiutumisen ja jatkuvuuden vaateita. Tilanne monella maatilalla on se, että investoinnit kasvuun ja tuotannon tehokkuuteen ovat jääneet tekemättä, ja usein ensimmäisen työntekijän rekrytointiin on suuri kynnyks, koska tuoton vaade nousee aivan toiselle tasolle. Lisäksi spv-järjestelmästä luopuminen on vähentänyt vaihtoksia ja siirtänyt niitä vanhemmalle iälle. Enää ei kasva myöskään sukupolvea, joka päivätyönsä lisäksi viljेलisi maata vapaa-aikanaan. Tämä tarkoittaa sitä, että tulevat maatilayrittäjät ovat todella merkittävässä asemassa koko Suomen elintarvikehuollon kannalta!

KATSE TUULILASISSA on eteenpäin vievä voima, joka uudistaa ja kehittää sekä luo työtä. Nyky-

nen yrittäjäpolvi maa- ja tuotantoeläintalouden ympärillä on todella osaavaa, koulutettua ja verkostoitunutta sekä edustaa perspektiiviltään 360 astetta. Maatilayritysten kehityksen kannalta on tärkeää ymmärtää yhteisen avoimen seuranta-alustan tärkeys. Alustan, jossa ovat mukana maatala, tuotannon ostava sopimuskumppani, rahoittaja sekä osaava konsultoiva kirjanpitäjä. Vain näin voimme riittävällä laajuudella tunnistaa haasteet, joihin vastaamista yrityksen sisäinen kehitys vaatii.

YHTEISKUNNAN LUOMAT paineet voivat median ja erinäisten pienryhmien raflaavan tarkoitushakuisuuden kautta aiheuttaa painetta ja riittämättömyyden tunnetta. On kuitenkin hyvä muistaa, että isossa kuvassa osaavat päättäjät tekevät oikeansuuntaisia päätöksiä, vaikka valuvikoja toki jää aina korjattavaksi. Elinkeinorakenne ja työllisyys eivät ole kovinkaan voimakkaassa poliittisessa ohjauksessa, vaikka toisin annetaan ymmärtää.

RATKASEVAA ON tehokas tuotanto, joka palvelee myös ilmastotavoitteita ja täyttää nykyajan voimassa olevat eläintenpidon eettiset vaatimukset. Seuraavana on jalostuksen kaupallinen onnistuminen kaupan keskusliikkeiden kanssa. Terveellä pohjalla oleva vienti tuo meille tarvittavaa liikkumatilaa hakea markkinasta optimia niin lihalle kuin muillekin jalosteille.

Ahti Ritola
Hallituksen puheenjohtaja
Itikka osuuskunta

8

KOSKENKORVAN INVESTOINNIT

Tavoitteena uusien tuotteiden valmistus ja energiatehokkuuden kehittäminen.

CARBO® YMPÄRISTÖLASKURI
”On kiinnostavaa nähdä, mikä oman tuotannon ilmastovaikutus on verrattuna kansainväliseen tasoon.”

RUOKINTAKUSTANNUS KURIIN
Mitä alkukartoitus-käynneillä selvisi? Katso myös ruokinnan muistilista.

HIVENAINEET
Uuden sukupolven hydroksihivenaineet takaavat korkean tuotoksen.

ATRIA TUOTTAJAT 2/2023

- 2 PÄÄKIRJOITUS**
Yrittäjyys on voimaa antava mielentila
- 4 ALKUTUOTANTO AVAINTEKIJÄNÄ**
Luken Ruokavisiossa alkutuotannon rooli on kaiken keskiössä
- 9 OSUUSKUNNAT**
Vaikuttamistyötä kotimaisen lihantuotannon hyväksi
- 10 ATRIA 100 NUORTA TUOTTAJAA**
Uusi koulutusohjelma käynnistyy
- 12 MARKKINAKATSAUS**
Tilannekuva nauta-, sika-, siipi- ja viljamarkkinasta
- 15 VIIKKO UUSI-MATTILAN TILALLA**
Juttusarjan tässä numerossa seurataan Uusi-Mattilan emolehmätilaa
- 18 ATRIAN BRÄNDIPUU**
- 19 TEEMA: TULEVAISUUDEN TEKIJÄT**
Lue, mitä nuoret yrittäjät ajattelevat tilansa kehityksestä tulevaisuudessa
- 24 TAUTISUOJAUS BROILERITILAN ARJESSA**
Lue hankkeen tuloksista
- 26 PORSASTUOTANNON TULOKSET**
Päätös siirtyä Topigs Norsvinin emärotuihin näkyy tuloksissa toivotulla tavalla
- 30 RUISVEHNÄÄ SIOILLE?**
Honkalan tilalla testattiin ruisvehnää sikojen rehuna
- 31 VASTUULLISUUSTYÖSSÄ TEKEMISEN MEININKI**
Lue Atria Sika -ketjun vastuullisuustyöstä
- 33 KRYPTO-HANKE**
Uudet tutkimustulokset vahvistavat käytännön kokemuksia
- 34 KERÄÄJÄKASVIEN HYÖDYT JA HAASTEET**
Esittelyssä pilottikokeen tulokset
- 36 EMOT TIINEEKSI**
Tärkeitä huomioita astutuskauteen
- 38 IDEOITA, VARMUUTTA JA VERTAISTUKEA**
Lue Mika-hankkeen nuorten ryhmien toiminnasta
- 40 NURMEN ILOSANOMAA**
Mitä Tuottava nautatilän nurmi-hankkeesta jäi käteen?
- 41 HERKKURESEPTI GRILLIKAUTEEN**
Grillipihvit, hunaja-sriracha-majoneesi ja täydelliset ranskalaiset
- 42 TUOREET**
Uutta ja ajankohtaista
- 43 HENKILÖKUVASSA**
Viljakaupan myyntineuvottelija Niina Heikkilä

Julkaisija: A-Tuottajat Oy **Painopaikka:** PunaMusta Oy
Päätoimittaja: Kaisa Lehtimäki **Toimituskunta:** Sinikka Hassinen, Niina Immonen, Iida-Maria Huhtala, Teija Paavola, Marko Jokinen, Anne Rauhala, Tomi Karsikas, Susanna Vehkaoja ja Harri Muilu. **Suunnittelu:** BSTR **Taitto:** Kind Company
Kuvaajat: Tuukka Kiviranta, Luken mediapankki / Veikko Somerpuro, Anna-Katri Hänninen, Mervi Turunen, Atrian arkisto

Alkutuotanto avaintekijänä – myös 20 vuoden päästä

Luken Ruokavisio 2040 on koostettu pitkälti alkutuotannon lähtökohdista, ja sen tavoitteena on luoda kuva siitä, mitä, miksi ja miten tulevaisuudessa tuotetaan ruokaa Suomessa. Mihin rooliin näyttävät tulevaisuudessa asettuvan datan hyödyntäminen, solumaatalous, tuotannon paikallisuus ja ylipäätään lihantuotanto?

Luken eli Luonnonvarakeskusten Tuotantojärjestelmät-yksikön johtaja **Anu Kaukovirralla** on lyhyt ja sitäkin ytimekkäämpi näkemys alkutuotannon osuudesta Luken Ruokavisiossa.

– Alkutuotanto sijoittuu aivan Ruokavision keskiöön, Kaukovirta toteaa empimättä.

– Mielestäni alkutuotannon aktiivinen rooli ruokajärjestelmässä pitäisi nostaa entistä näkyvämmäksi, sillä tuottajilta löytyy valtavasti osaamista, hän jatkaa.

Ruokavision mukaan ruokajärjestelmän kulmakiviä toimivat talous,

turvallisuus, terveys ja ympäristö, ja nämä samaiset tekijät rakentavat pohjan myös alkutuotannon toiminnalle.

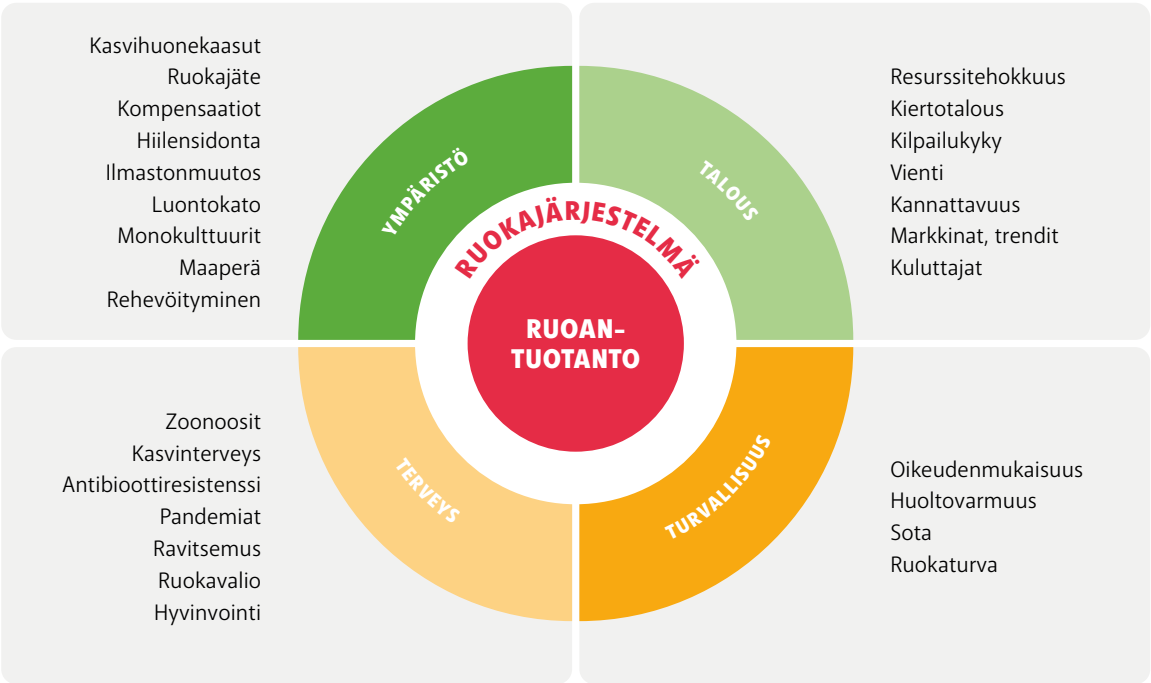
– Tulimme siihen tulokseen, että niin alkutuotantoon kuin koko ruokajärjestelmään vaikuttavat pitkälti samat osa-alueet, Kaukovirta selittää.

Talous muodostaa elinehdon toiminnalle, sillä kaiken ruoantuotannon täytyy olla ensisijaisesti kannattavaa. Terveys puolestaan on tuotannon ytimessä ja toimii ikään kuin motiivina; tavoitteena on tuottaa ihmisten terveyttä edistävää ja hyvinvointia tukevaa ruokaa, vaikka terveellinen

ruokavalio onkin lopulta hyvin yksilöllinen tekijä.

– Ympäristöasiat täytyy tietysti huomioida kaikessa toiminnassa. Se on ehto sille, että voimme ylipäätään tuottaa ruokaa tulevaisuudessa. Jos ympäristön biodiversiteetti on vaurioitunut tai ympäristö on saastunut niin vakavasti, että tuotanto ei ole mahdollista, kivijalka hajoaa.

Turvallisuutta Kaukovirta puolestaan määrittelee yhteiskunnallisen merkityksen kautta. Ruoantuotanto keskeisenä osana huoltovarmuutta tukee koko yhteiskunnan vakautta.

Kuva: Luonnonvarakeskus

TALOUS ON tuotannon kivijalka, ympäristö tarjoaa edellytykset toiminnalle ja terveys toimii motiivina ruoantuotannolle.

ANU KAUKOVIRTA johtaa Luonnonvara-keskuksen Tuotantojärjestelmät-yksikköä.

LUKEN RUOKAVISIO 2040

- Näkemys tulevaisuuden ruoantuotannon tavoitetilasta Suomessa
- Koostuu kolmesta kokonaisuudesta, joilla ratkaistaan kotimaisen ruoantuotannon haasteita
 - Viisaasti integroitunut* – Kestävää ruoantuotantoa monitasoisella yhteistyöllä, paikallisuudella ja kiertotaloudella
 - Vahvasti kannustava* – Markkinalähtöinen ja tietoon perustuva ruoantuotanto lisää kannattavuutta
 - Vastuullisesti moderni* – Monimuotoisesta tuotannosta ja uusista teknologioista joustavuutta, turvaa ja sopeutumiskykyä

Lähde: Luonnonvarakeskus, Policy Brief 2/2023

Suomalainen osaava ruokaketju

Omassa työssäni seuran erityisesti kuluttajien suhtautumista ruokaan, mutta myös viranomaisten nykyisiä ja tulevia tehtäviä tulevaisuuden ruokailutapojen ohjaamiseksi. Oman värinsä tähän kokonaisuuteen tuo julkinen keskustelu suomalaisesta ruoantuotannosta ja sen kestäväyydestä. Viimeisinä vuosina keskustelu on kohdistunut hyvin vahvasti ruoantuotannon ympäristönäkökoh-
tien tarkasteluun.

Nyt vaalien ja sitä seuranneiden hallitusneuvottelujen aikana pinnalle on taas noussut keskustelu ravitsemuksesta ja terveydestä. Pyrkimyksenä on vaikuttaa suomalaisten hyvinvointiin ja sitä kautta kansanterveyden parantamiseen. Lisääntyvä ylipaino ja vähäinen liikunta nostavat terveydenhuollon kustannuksia. Huoli terveydenhuollon kantokyvystä on ymmärrettävä syy viranomaisten haluun ohjata kuluttajien tekemiä ruokavalintoja. Se, mitä kuluttajat haluavat tai ainakin ostavat, poikkeaa siitä, mitä ravitsemus- tai ympäristönäkökohdista asioita ohjaavat tahot toivoisivat.

Osataksemme ennakoita tulevaisuutta ja tulevaisuuden tekemistä meidän tulee ymmärtää kuluttajien asenteita ja niiden muutoksia. Sitä, miten nämä muutokset asenteissa vaikuttavat ruoan kulutukseen. Toisaalta meidän on myös ymmärrettävä yhä aikaisemmin ja paremmin sitä, miten viranomaiset ohjaavat kuluttajia tai suomalaista elintarviketjua omilla toimillaan. Luku Ruokavisio 2040 on hyvä esimerkki siitä, miten tulevaisuutta voidaan lähteä rakentamaan suomalaisen ruokaketjun vahvuuksien kautta. Meillä on vahva osaaminen puhtaan ja turvallisen ruoan tuottamisesta nyt ja tulevaisuudessa.

Anu Saranpää

Tutkimus- ja kehitysjohtaja
Atria Suomi

HAASTEITA MONESTA SUUNNASTA

Tulevaisuuden kehityssuuntien ja muutosten aikavälin arvioiminen on erittäin haastavaa. Se on kuitenkin varmaa, että uusia vaatimuksia ruoantuotannolle tulee useasta suunnasta – niin kuluttajilta kuin päättäjiltä. Lisäksi luonnon monimuotoisuuden tukeminen vaatii tuotannon ohjaamista suuntaan, jossa erityisesti peltojen kiertoja suunnitellaan entistä tarkemmin.

Jos mietitään, minkä kokoisissa yksiköissä tuotanto tulee tapahtumaan tulevaisuudessa, näkisin, että niin suurempia kuin pienempiä yksiköitä tullaan tarvitsemaan, Kaukovirta pohtii.

Tulevaisuudessa tuottajien on tärkeää tuoda tekemistään entistä avoimemmin näkyville ja osoittaa, että toiminta on juuri sellaista kuin väitetään. Lisäksi muun muassa tiukat EU-direktiivit kasvinsuojelualueille ja muille kemikaaleille luovat oman haasteensa.

Tässä data tulee toimimaan merkittävänä apurina. Sen avulla voidaan tulevaisuudessa todentaa, että niin kuluttajan kuin yhteiskunnan asettamat vaatimukset täyttyvät. Datan avulla voidaan viestiä raaka-aineen ominaisuuksista ja tuotanto-olosuhteista hyvin laajastikin; ensin tuotteiden valmistajille

ja lopulta loppukäyttäjille. Raaka-aineelle voidaan siis tuottaa merkittävä lisäarvoa datan avulla.

Kaukovirta kehottaa tuottajia seuraamaan teknologian ja datan kehitystä ja pysymään siitä kiinnostuneena, vaikka välillä olisi haastavaa hahmottaa, mihin suuntaan kehitys on kulkemassa.

Kannattaa pohtia, millaisia mahdollisuuksia lisääntyvä data voisi tuoda omalle tilalle. Ajattelen, että pelkoon siitä, mitä kaikkea data tulee muuttamaan, ei ole aihetta. Tulevaisuudessa se tulee taatusti helpottamaan oman tilan johtamista ja resurssien säätelyä.

SOLUMAATALOUDEN ROOLI

Lisääntyvän datan hyödyntämisen lisäksi solumaatalous on asia, jonka Kaukovirta tuo esiin tulevaisuuden kehityssuuntiin liittyen.

En usko, että solumaatalous voisi missään vaiheessa korvata kokonaan perinteistä alkutuotantoa. Tiettyjä komponentteja voidaan tuottaa sen avulla tehokkaasti, mutta nämä kaksi tuotantotapaa eivät ole ristiriidassa keskenään. Alkutuotannosta voidaan saada raaka-aineita solumaatalouden tarpeisiin.

Solumaataloudella tarkoitetaan ruoan tuottamista mikrobeilla sekä kasvi- tai

eläinsoluilla, ja sen keinoin voidaan tulevaisuudessa valmistaa esimerkiksi proteiinin lähteitä, rasvoja sekä erilaisia väri- ja makuyhdisteitä.

Uskon, että solumaatalous tulee integroitumaan perinteiseen alkutuotantoon, Kaukovirta toteaa.

Vaikka solumaatalouden merkitystä on vielä haastavaa arvioida, on varmaa, että uudistuva teknologia, lisääntyvä data ja uusi tutkimustieto tulevat muuttamaan tuottajien päivittäistä työskentelyä. Tämän muutoksen Kaukovirta näkee hyvin luonnollisena – samansuuntainen kehitys kun on käynnissä lähes kaikilla aloilla. Itseohjautuvat koneet tulevat helpottamaan päivittäistä työtä, ja data auttaa puolestaan työn seurannassa ja siitä viestimisessä.

Tulevaisuudessa tulemme varmasti saamaan uutta tietoa maaperän mikrobistosta ja sen kunnon kehittämistä sekä viljelyn kierroista. Myös hiilensidonta ja se, miten kasvit vaikuttavat maaperään, on aihepiiri, josta uutta tietoa kerätään parhaillaan aktiivisesti, Kaukovirta kuvailee.

Kotieläintuotantoa ohjaa varmasti päästöjen vähentämiseen liittyvä uusi tieto, nautapuolella muun muassa me-
taanin hallintaan liittyen.

PAIKALLISUUTTA JA LIHANTUOTANTOA TARVITAAN

Luku Ruokavisiossa tuotannon paikallisuus on nostettu kriittiseen asemaan.

Alueelliset vahvat klusterit ovat voimavara, jota tulemme tarvitsemaan. Kaikkea ei ole järkevää kuljettaa pitkiä matkoja, vaan tuotantoa kannattaa tuoda mahdollisimman lähelle.

”Resurssit Suomessa ovat sellaiset, että kotieläintuotantoa on järkevää harjoittaa täällä myös tulevaisuudessa.”

Tilojen välille tarvitaan Kaukovirran sanoin lisää strategisen tason yhteistyötä. Kuitenkaan yhdessä tekeminen ei saa jäädä ainoastaan tilojen väliseksi, vaan laajempi yhteistyö myös muiden toimialojen kanssa on tarpeen.

Näkisin, että tulevaisuudessa meillä voi olla hyvinkin erikoistuneita tiloja, jotka yhteistyötä tekemällä pystyvät keskittymään omaan tarkkarajaiseen toimintaansa.

Paikallisen ja globaalin tuotannon välinen asetelma on tulevaisuuden tuottajien näkökulmasta kriittinen, ja monelle paikallisen tuotannon keskeinen rooli on helpottava uutinen. Toinen alkutuotannon näkökulmasta keskeinen kysymys liittyy lihantuotannon rooliin.

Kotieläintuotanto on Suomessa tärkeä osa ruoantuotantoa, ja se soveltuu hyvin meidän olosuhteisiimme.

Ruokavision perusajatuksena on, että resurssit Suomessa ovat sellaiset, että kotieläintuotantoa on järkevää harjoittaa täällä myös tulevaisuudessa, Kaukovirta kiteyttää.

Tässä keskustelussa on tärkeää erottaa tuotannollinen ja ravitsemuksellinen näkökulma. Täytyy ajatella, että välttämättä tulevaisuudessa kaikki kotieläintuotanto ei ole vain suomalaisen kulutusta varten.

Maaperän kunnon kehittäminen, eläinten hyvinvointiin panostaminen, lisäarvon tuottaminen datan avulla sekä resurssien järkevä hyödyntäminen yhteistyön kautta – muun muassa näillä tekijöillä Kaukovirran mukaan tulevaisuuden alkutuotantoa voidaan kehittää entistä tuottavampaan mutta myös kestävämpään suuntaan. ■

Koskenkorvalla investoidaan

A-Rehun Koskenkorvan tehtaalla investoidaan tänä vuonna sekä kuivarehujen tuotantoon että Anoran sivutuotteiden prosessointiin. Tarkoituksena on mahdollistaa uusien tuotteiden valmistus ja parantaa prosessien energiatehokkuutta.

Pitkään valmistelussa ollut, uuden ohrarehukuivurin rakentaminen pääsee liikkeelle tulevan kesän aikana. Uusi kuivuri tullaan rakentamaan nykyisen kuivurin rinnalle, ja se on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2024 aikana. Ohrakuidun kuivauksen energiatehokkuus tulee parantumaan huimasti uuden tekniikan myötä. Prosessin käyttämästä höyryenergiasta jopa 80 % pystytään jatkossa ottamaan talteen ja käyttämään uudelleen. Energian hintojen vaihdellessa voimakkaasti on investoinnilla myös iso vaikutus tuotannon kustannustehokkuuteen.

SIKAREHUILLE UUSI VALMISTUSLINJA
Myös rehuseosten valmistukseen saatiin uutta tekniikka tänä keväänä, kun Koskenkorvan siipikarjarehu-

tehtaan yhteyteen asennettu sikarehulinja on saatu käyttöön. Uusi linja mahdollistaa entistä laajemman raaka-ainepohjan käyttämisen sikarehutuotteistossa. Se luo myös uusia mahdollisuuksia sika- ja siipikarjarehujen soijattomien vaihtoehtojen yhteiseen kehittämiseen. Linjamuutosten myötä myös nautarehujen valmistukseen saadaan lisää kapasiteettia ja uusia raaka-ainevaihtoehtoja, mikä mahdollistaa markkinoiden kysyntään vastaamisen.

LUOMUKIVENNÄISIÄ TARJOLLE
Luomutuotantoon tarkoitettujen kivennäisten valmistukseen tuli aikaisempaa tiukemmat ohjeet viime vuoden lopulla. A-Rehulla on talven ja kevään aikana tehty valmisteluja, jotka mahdollistavat jatkossa myös

”Uusi ohrarehukuivuri on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2024 aikana.”

luomuraaka-aineilla täydennettyjen kivennäisrehujen valmistuksen.

A-Rehu on koko sen toiminta-ajan investoinut vuosittain uuteen kapasiteettiin ja teknologiaan. Tämän vuoden aikana meneillään olevilla hankkeilla pyrimme edelleen parantamaan kykyämme vastata kotieläintilojen rehustuksen tarpeisiin, jotta voimme palvella asiakkaitamme pitkälle tulevaisuuteen. ■

Edunvalvonnalla vaikutetaan arvoketjun tulevaisuuteen

Atria ja sen osuuskunnat tekevät säännöllistä vaikuttamistyötä kotimaisen lihantuotannon hyväksi. Jokaisella tuottajalla on mahdollisuus osallistua toimialan edellytyksiä edistävään työhön.

Suomalaisen maatalous- ja ruokapolitiikan merkitys ja painopisteet ovat muuttuneet yhteiskunnan muutoksen mukana. Kotieläinperäisen ruuantuotannon sääntelyyn liittyy eläinten hyvinvoinnin ja ympäristökysymysten johdosta laajaa yhteiskunnallista kiinnostusta. Tulevaisuudessa arvoketjun menestyminen edellyttää yhä aktiivisempaa ja yhden-suuntaisempaa viestintää. Tehtävämme on varjella kilpailukykyämme EU:n sisämarkkinassa sekä löytää kestäviä keinoja edistää vastuullisuutta parantavia toimia.

Atrian ja osuuskuntien vaikuttamistyössä tehdään tiivistä yhteistyötä muun muassa HKScanin, Snellmanin, MTK:n ja toimialayhdistysten kanssa. Vaikuttamisen työkalupakkiin kuuluvat lausunnot, tapaamiset, tila- ja tehdasvierailut sekä osallistuminen puolueiden tapahtumiin ja ohjelmatyöhön.

Kuluneiden vuosien aikana olemme aktiivisesti edistäneet muun muassa seuraavien asioiden etenemistä: alkuperämerkinnät, eläinproteiinien käytön salliminen rehuraaka-aineena, valtion osallistumisen lisääminen salmonellan

torjunnassa, kansalliset kriisitukipaketit, kotieläintalouden investointituet, afrikkalaisen sikaruton torjunta sekä teurashiehojen palkkioiden korottaminen.

Myös pettymykset kuuluvat vaikuttamiseen: eläinten hyvinvointilain tiukat vaatimukset, naudan loppukasvatuksen jättäminen investointitukien ulkopuolelle sekä nautasektorin byrokratian kukkasat ovat olleet karvasta kalkkia. CAP2027-suunnitelma oli pettymys, kun ruuantuotantoa ei nostettu politiikan keskiöön. Toimialan vaikuttamistyössä ajankohtaisena teemana on tulevaan hallitusohjelmaan vaikuttaminen.

Jokaisella meillä on mahdollisuus osallistua aktiivisesti vaikuttamistyöhön. Aktiivinen osallistuminen MTK:n, puolueiden ja muiden järjestöjen toimintaan ovat hyviä keinoja viedä viestiä eteenpäin alamme kehittämiseen liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä. Tilavierailujen järjestäminen on konkreettista vaikuttamistyötä. Iloksemme voimme todeta, että uudessa keväällä 2023 valitussa eduskunnassa vaikuttaa useita atrialaisia kotieläintuottajia. ■

KESKEISET TAVOITTEEMME TULEVALLE HALLITUSKAUDELLE OVAT:

- Kilpailukykyisen toimintaympäristön turvaaminen kotieläintuotannolle
- CAP-suunnitelman kunnianhimoisen päivittäminen aktiivista ruuantuotantoa tukevaksi ja eläinten hyvinvointikorvausten kehittäminen
- Kansallisen salmonellarahaston perustaminen
- Alkuperämerkintöjen vahvistaminen
- ASF:n torjunta
- Vientiluvat muun muassa siipikarjalle Kiinaan
- Biokaasutuotannon tuki-instrumenttien vahvistaminen

Tulevaisuuden 100 nuorta tuottajaa

Mahdollisuus kouluttautumiseen halutaan tuoda nyt Atria 100 Nuorta Kokkia -ohjelman ajatusta mukaillen myös alkutuotannon ammattilaisille. Uuden koulutusohjelman tavoitteena on tukea nuorten tuottajien yrittäjyyttä ja auttaa heitä menestymään toimintaympäristön muuttuessa.

Atria 100 Nuorta Kokkia -ohjelma on perustettu Atrian 100-vuotisjuhluvuonna, ja nyt Atrian juhliessa 120 vuoden mittaista taivaltaan koulutusmahdollisuus laajenee tuotantoketjun alkupäähän. Syksyllä käynnistyvä Atria 100 Nuorta Tuottajaa -koulutusohjelma juontaa juurensa aiemmin sikaketjun tuottajille tarjottuun Junioriakatemiaan, joka jouduttiin keskeyttämään koronan vuoksi. –Saimme tuottajilta paljon kyselyjä siitä, jatketaanko ohjelmaa. Tällä kertaa halusimme ottaa kaikki tuotantosuunnat mukaan ratkomaan tulevaisuuden haasteita. Ajattelimme, että tärkeintä on tuoda nuoret tuottajat yhteen tuotantosuuntaan katsomatta ja tarjota heille mahdollisuuksia verkostoitumiseen, kuvailee **Niina Immonen**, Atria Sika -ketjun kehityspäällikkö.

Immonen on ollut ideoimassa ja organisoimassa Atria 100 Nuorta Tuottajaa -ohjelmaa sen alkumetreiltä saakka.

– Toivon, että mahdollisimman moni nuori tuottaja lähtisi ennakkoluulotto-masti mukaan ohjelmaan, Immonen selostaa innostuneena.

”Olen valtavan tyytyväinen siihen, että koulutusohjelma on saatu tähän pisteeseen ja pääsemme käynnistämään sen syksyllä.”

KATSE TIUKASTI TULEVAISUUTEEN

Koulutuksen teemat on mietitty vastamaan tulevaisuuden tuottajien tarpeita. Koulutuspäivissä tullaan käsittelemään muun muassa toimintaympäristöä, taloutta, strategista suunnittelua ja itsensä johtamista.

– Tilan imagon hallintaan ja viestintään liittyvät teemat tullaan nostamaan esiin. Koulutuksissa jaetaan tietoa myös Atrian toiminnasta ja osuuskunnista, Immonen kuvailee.

Nuorten tuottajien vastuu tulee kasvamaan tulevaisuudessa entisestään, jos tilakoot suurenevät ja tilojen määrä vähenee.

– Tällöin tilan ja oman yrityksen kehittäminen nousee aiempaa merkityksellisempään asemaan. Nuoria tuottajia on tärkeää kannustaa miettimään sitä, millaisia he ovat tilan johtajana ja mahdollisesti työnantajana, **Harri Rosenberg**, Atria Siipi -ketjun johtaja pohtii.

Keskiössä on oman tilan ja yrittäjyyden kehittäminen, mutta ohjelmassa perehdytään myös kuluttajakäyttäytymiseen: siihen, mitä tulevaisuuden kuluttaja haluaa ja miten hän toimii. Lisäksi ympäristö- ja vastuullisuusteemat tulevat limittymään kaikkiin koulutuksen aiheisiin. Vaikka käsiteltävät teemat ovat

laajoja, toteutuksen on tarkoitus olla osallistavaa ja käytännönläheistä.

–Tavoitteena on, että jokainen koulutuspäivä tukee oman tilan ja yrityksen toimintaa, Immonen lisää.

VERKOSTOITUMINEN VALTIKORTTINA

Muiden tuottajien kohtaaminen, kokemusten vaihtaminen ja uuden ideoiminen ovat ohjelman keskiössä. Nuoret tuottajat on tarkoitus kerätä yhdeksi ryhmäksi, jossa alueelliset rajat ja tuotantosuunnat voidaan unohtaa hetkeksi ja keskittyä sen sijaan pohtimaan yhdessä tulevaisuuden haasteita ja mahdollisuuksia.

– Esimerkiksi nuoret nautatilayrittäjät ovat jakautuneet eri puolille Suomea. Tilalta irrottautuminen ei aina ole helpoa, joten koulutusohjelma tarjoaa loistavan mahdollisuuden tutustua muihin tilallisiin tuotantosuunnasta riippumatta. Tutustuminen ja verkostoituminen ovat minusta ohjelman tärkeintä antia,

Sinikka Hassinen, Nautasuomen johtaja korostaa.

Myös Immonen nostaa esiin verkostoitumisen merkityksen:

– Tulevaisuutta ajatellen on äärimmäisen tärkeää varmistaa, että nuoret tuottajat tutustuvat toisiinsa. Se tulee kantamaan todella pitkälle.

Tulevaisuutta rakennetaan yhdessä, joten molemminpuolinen verkostoituminen myös Atrian ja tuottajien välillä on yksi koulutusohjelman tavoitteista.

– Tässä ohjelmassa ei ole kyse siitä, että opettaisimme nuorille, miten tulevaisuudessa tulee toimia. Valmiita vastauksia ei ole, vaan pyrimme yhdessä pohtimaan tulevaisuuden haasteita ja rakentamaan vuoropuhelua, Immonen jatkaa.

Koulutusohjelman merkityksellisyys heijastuu jokaisen tuotantosuunnan toimintaan.

– Atria Siipi -ketjulle tuleva koulutusohjelma on erittäin tärkeä, sillä

ATRIA
TUOTTAJAT

100
NUORTA
TUOTTAJAA

ATRIA 100 NUORTA TUOTTAJAA

MITÄ: Atria Tuottajien uusi koulutusohjelma

KENELLE: kaikkien tuotantosuuntien nuorille tuottajille

MITÄ SISÄLTÄÄ: viisi lähijaksoa Seinäjoella ja Jyväskylässä, päätöstilaisuus Helsingissä

MILLOIN: lokakuu 2023 – huhtikuu 2024

LISÄTIETOA JA HAKU: atriatuottajat.fi/100nt

”Nuoret tuottajat on tarkoitus tuoda kiinteäksi osaksi Atria-perhettä.”

suhteutettuna tilojen määrään tilojen jatkajia on paljon. Nuorten tuottajien tukeminen ja integroiminen ketjuun yrittäjyyden alkutaipaleella on ratkaisevassa asemassa, Rosenberg kuvailee.

NUORTEN YRITTÄJIEN KRIITTINEN ROOLI

Maanviljelyn ja kotieläintuotannon tulisi tulevaisuudessa näyttäytyä nuorille kiinnostavana, jopa kiehtovana urapolkuna, jossa yhdistyvät itsensä haastaminen ja merkityksellinen työ suomalaisen ruokaketjun hyväksi. Tämän vuoksi Atria 100 Nuorta Tuottajaa -ohjelman ei ole tarkoitus olla vain kertaluontoinen, vaan tulevaisuudessa ohjelmaa halutaan jatkaa ja viedä eteenpäin.

– Jotta voimme olla vahva toimija tulevaisuudessa, meidän täytyy yhdistää kaikkien tuotantosuuntien voimat. Seuraavana askeleena näen nuorten tuottajien verkostoitumisen kansainvälisellä tasolla, ja se voisi olla luonnollinen jatke tälle ohjelmalle, Immonen kuvailee.

– Meille on tietysti tärkeintä, että Atrian sopimustuottajat menestyvät yrittäjinä. Nuorten tuottajien rooli tulevaisuudessa on erittäin kriittinen: ”No farmers, no food”. Vaikka kaikki opit eivät välittömästi heijastuisi tilan arkeen, uskon, että pidemmällä aikavälillä ohjelma tulee tukemaan monin tavoin yrityksen ja tilan kehitystä, Hassinen tiivistää lopuksi. ■

Kohti kesää suhteellisen hyvin tuloksin

Laadukkaat tuotteet tukevat asiakkaiden liiketoimintaa

Kotimaassa alkuvuoden kauppa on käynyt suhteellisen hyvin. Kesäkaupan uskotaan edelleen olevan varsin hyvä volyymin osalta, mutta kannattavuudessa näyttäisi ennusteiden valossa olevan parannettavaa. Valitettavasti markkinatilanne kotimaassa näyttää kiristyvän loppukesää ja syksyä kohti mentäessä. Tämä näkyy esimerkiksi volyymituotteiden tarjouskilpailujen kiristymisenä.

Viennissä Kiinan sivutuotteet jatkavat hyvällä tasolla, ja pelko Q1–Q2:n isosta kannattavuuden laskusta näytti olevan tarpeeton. Neuvottelut kääntyivät nyt ainakin Atrian tuotteille positiiviseen suuntaan. Q3:n neuvottelut aloitetaan juhannuksen tienoilla. Odotamme sivutuotteiden jatkavan vahvasti markkinassa myös Q3:n osalta. Palalihakaupan osalta Kiinan markkina on edelleen kaukana meidän kustannustasoistamme.

Etelä-Korean osalta kylkikauppa kääntyi lopulta myös positiivisemmaksi kuin alkuneuvottelut antoivat ymmärtää. Kylkikauppa jatkaa siis vahvaa tasoa Etelä-Korean suuntaan, ja myös muut tuotteet ovat hyvin ”jiirissä” tällä hetkellä, kuten esimerkiksi kananjalat.

Esimerkiksi meidän possunkylki on päässyt tositoimiin asiakkaamme ravintolassa Etelä-Koreassa. Kyseinen asiakas on kasvanut vuosien varrella 15 ravintolan ketjusta yli 350 ravintolan ketjuksi. Laatu, toimitusvarmuus sekä yhteistyöhalukkuus ja aktiivisuus ovat tärkeimpiä asioita kumppanuudessa asiakkaalle. Se kertoo paljon, kyseisen asiakasyrityksen omistajan poika on tällä hetkellä meillä työharjoittelussa niin sanotuissa oikeissa töissä puukon varressa. Uutta sukupolvea mallinnetaan Atrialaiseen ketjuun kiinni. Yhteistyötä olemme tehneet jo kohta 30 vuotta.

Japanin vienti kasvaa suunnitellusti kvartaali kerrallaan, ja Japani onkin suurin antibioottivapaan sianlihan ostaja. Tuotantomäärän ja laadun hallinta on auttanut ketjuamme alkuvuodesta, ja tällä pohjalla on hyvä jatkaa. Tällä varmistamme markkinassa myös jatkossa tuotteillemme oikeanlaisen taktiikan.

TEKSTI: Markku Hirvijärvi, johtaja, lihaliiiketoiminta & vienti- ja teollisuuskauppa, Atria Suomi

Kevään keli vaikuttaa myyntiin

Tanskan kautta vienti Italiaan ja Espanjaan on jatkunut vahvana. Euroopassa ihmiset liikkuvat hyvin ja ravintolat ovat täynnä. Ravintoloiden kasvua estää edelleen työvoimapula, koska moni vaihtoi alaa koronan aikana, ja ilmiö näkyy koko Euroopassa. Kylmä syksy Euroopassa on vaivannut hieman kotona grillattavien tuotteiden myyntiä.

Japanin naudanlihan vientiä käynnistellään ja neuvotellaan parhaillaan. Uskomme ensimmäisten lastausten lähtevän kesän tai syksyn tienoilla. Neuvottelut koskevat paisteja, lajitelmia ja esimerkiksi naudan kieltä. Esimerkiksi Bikkuri Donkey -ravintolaketjussa käytetään nyt antibioottivapaita possutuotteita, ja neuvottelemme heidän kanssaan myös naudanlihatuotteista. Bikkuri Donkey on tunnettu korkeasta laadustaan ja palvelukokemuksestaan paikallisten kuluttajien keskuudessa.

Ruotsin markkina on jatkunut varsin tasaisena. Ruotsin osalta haemme kannattavaa kasvua, ja Ruotsin tiimimme tekee hyvää työtä yhdessä asiakkaiden kanssa saadakseen pidempiaikaisia sopimuksia, jotka olisivat molemmille osapuolille mahdollisimman tyydyttäviä.

Kotimaassa kauppa on käynyt alkuvuonna hyvin. Toisin kuin muualla Euroopassa meitä on hellitty suhteellisen lämpöisillä keleillä ja auringonpaisteella. Keväinen loska eli ”räpäskäkeli” taisi jäädä tänä keväänä tulematta. Katsotaan, miten loppu kevät menee, koska voi olla, että meteorologi Markku on liian aikaisessa arviossaan. Joka tapauksessa alkukevät on saanut suomalaiset grillaamaan ja ruokailemaan ulkona. Tämä on näkynyt kampanjoiden menestyksellä, ja takuumurea varasto koskien ulkofileitä sekä sisä- ja paahto-paisteja on pysynyt suhteellisen hyvällä tasolla. Lajitelmavarastot ovat edelleen valitettavan korkeat.

Ihmisten liikkuminen Euroopasta Suomeen on ollut aktiivisempaa kuin oletettiin. Tämä on näkynyt esimerkiksi Lapin keväthangilla turistimäärien kasvuna ja on vaikuttanut positiivisesti alkuvuoden myyntiin. Valitettavasti markkinatilanne kotimaassa näyttää kiristyvän loppukesää ja syksyä kohti mentäessä. Syksyn osalta naudan kysyntä ja tarjonta voi muodostua haastavammaksi kuin on ajateltu. Tähän vaikuttaa paljon kuluttajien luottamus omaan talouteensa ja tulevaisuuden näkymiin.

TEKSTI: Markku Hirvijärvi, johtaja, lihaliiiketoiminta & vienti- ja teollisuuskauppa, Atria Suomi

Broilerintuotanto sopeutuu kulutuksen muutokseen

Kuluttajien ostovoiman heikkeneminen samaan aikaan nousseiden hintojen kanssa vaikuttaa kulutuskysynnän lisäksi broilerin tuotantomääriin. Kotimaiset toimijat näyttävät sopeuttavan tuotantoaan kulutuksen muutoksen mukaisesti. Näin teemme myös me Atrialla ja atrialaisessa tuotantoketjussa. Teurastusta ja koko ketjun toimintaa ohjataan pääasiassa fileeosien kysynnän mukaan. Kun fileiden kysyntä on takavuosien tahtia vähäisempää, sillä on teurastusmääriä laskeva vaikutus, tai teurastus vähintään vakiintuu nykytasolle joksikin aikaa.

Alkuvuonna tuotanto on ollut vielä vähäisessä kasvussa, reilun prosentin luokkaa. Koko vuoden osalta TNS Agri ennustaa sekä kulutukseen että tuotantoon noin yhden prosentin laskua viime vuoteen verrattuna. Tällaisiin lukuihin emme ole tottuneet broilerin kohdalla. Toki broilerintuotannon suhteellisen lyhyen historian aikana on ollut muutamia pätkiä, jolloin kulutus on taantunut. Ainakin vuosina 1993 ja 2006 tuotanto oli edellivuotta pienempää. Broilerintuotantoa ohjataan hyvin tarkasti kulutuksen tahdissa, mikä on edellytys tasapainoiselle kehitykselle, eikä anna mahdollisuuksia suurille markkinahäiriöille.

Kuluttajien kysyntä suuntautuu nyt fileeosissakin edullisempiin tuotteisiin, kuten fileesuikaleisiin. Toisaalta yksikköhinnaltaan pienet pakkaukset tarttuvat ostoskärryyn aikaisempaa helpommin. Jauheliha kysyntä jatkaa vahvana, mutta sen kasvua rajoittaa tuotteeseen soveltuvan raaka-aineen rajallinen saatavuus. Viime vuoden lopulla siipien kysyntä taantui, kun kuluttajat välttivät vähemmän välttämättömien tuotteiden ostamista. Nyt tilanne tuntuu normalisoituneen ja kuluttajat tarttuvat siipipakkauksiin entiseen malliin. Rennot ”sormiruokailuhetket” ovat palanneet. Kai kuluttajat ovat tottuneet aikaisempaa korkeampiin kuluttajahintoihin pikkuhiljaa, ja toisaalta siivet ovat kuitenkin edullista kanaa.

Fileepihvien kulutuskysynnän elpyminen on edellytys koko ketjun ja teurastusten kasvulle. Ne ovat arvokkainta osaa kanassa, eikä ketjun tuotanto voi kasvaa, ellei kallein osa vedä kasvun kärkenä. Sen eteen teemme töitä pari seuraavaa vuotta ja ehkä pidempäänkin.

TEKSTI: Matti Perälä, siipikarjaliiiketoiminnan johtaja, Atria Suomi

Markkinoiden näkymä aiempaa vakaampi

Viljan hinnat maailmalla ovat jatkaneet laskuaan kevään aikana. Mustanmeren vientikäytävän jatkuminen varmistui toukokuussa ainakin kahden seuraavan kuukauden ajaksi. Tämä varmistaa tarjonnan Euroopan lähialueilla uuteen satoon saakka ja pitää hintatasoa kurissa. Mustanmeren alueelta tullut vilja on ollut edullisinta ja on aiheuttanut markkinahäiriöitä Ukrainan naapurimaissa. Markkinahinnat Euroopassa ovat laskeneet ennen Venäjän aloittamaa hyökkäyssotaa valliinneelle tasolle.

Kotimaassa viljan riittävyys on ollut kuluneella satokaudella hyvä ja hintataso on seurannut Euroopan hintoja. Suomen viljavarastot tulevat Luken viljatase-ennusteen mukaan palautumaan satokauden lopussa normaalille tasolle.

Satonäkymät alkaneelle vuodelle vaihtelevat maailmalla. Euroopassa kylvöt onnistuivat hyvin ja kasvustojen kunto on pääosin hyvä. Espanjassa, Italiassa ja Etelä-Ranskassa on kuitenkin ollut ankaraa kuivuutta. Euroopan kokonaissadon odotetaan olevan viime vuotta parempi. Venäjällä viljasadon odotetaan jäävän viime vuoden ennätysastoon pienemmäksi. Tyynellä valtamerellä ollaan siirtymässä La Nina -sääilmiöstä takaisin El Niño. Yleensä tämä on lisännyt sateita Etelä-Amerikassa, ja Australiaan puolestaan on aiheutunut kuivuutta. Tämä voi parantaa erityisesti Argentiinan satonäkymiä, mutta Australiassa odotukset heikkenevät. Vehnän varastojen odotetaan pienentyvän maailmalla seuraavan satokauden aikana, mutta muiden rehuviljojen varastot voivat kasvaa hieman. Soijan ja rapsin osalta tuotannon odotetaan ylittävän kysynnän tulevalla satokaudella ja varastotasojen arvioidaan kasvavan hieman.

Viljamarkkinoiden näkymä eteenpäin on vakaampi menneeseen vuoteen verrattuna, mutta epävarmuuskijöitä on edelleen olemassa. Kotimaan kylvöt ovat tätä kirjoitettaessa vielä kesken. Ennusteiden mukaan viljapinta-alat Suomessa jäävät hieman viime vuodesta ja valkuaiskasveja kylvetään enemmän. Toivotaan, että Suomessa olosuhteet ovat kasvukaudella hyvät ja syksyllä päästään korjaamaan määrällisesti ja laadullisesti hyvä sato.

TEKSTI: Ilkka Ala-Fossi, rehuliiketoiminnan johtaja, A-Rehu Oy

Hiilisorkanjäljen laskenta tulee – oletko valmis?

Viime vuosina naudanlihantuotanto on saanut kohtuuttomasti negatiivista huomiota. Atrian lihaketju vastaa perusteettomiin väitteisiin tutkitulla tiedolla, sillä väittely on turhaa ja tuloksetonta. Olemme kehittäneet yhdessä Valion kanssa Carbo® ympäristölaskurin maidon- ja lihantuotannon hiilijalanjäljen laskentaan.

Tiettyjen tahojen tarkoitusha-
kuiselta vaikuttava viestintä,
jossa tutkimustietoa on erotet-
tu kontekstistaan ja tuotannon
globaalit ongelmat laajennettu koske-
maan myös suomalaista tuotantoa ilman
todellisia faktoja, on saanut vapaasti le-
vitä. Tuntuu siltä, että hiilijalanjälkikes-
kustelua on lähinnä käytetty lyömäasee-
na suomalaisen naudanlihantuotannon
ajamiseksi alas. Valitettavasti osa väestä
on uskonut nuo tarinat tosiksi, jolloin
paikkansa pitämätön tieto on päässyt
leviämään ja vaikuttamaan ihmisten
asenteisiin negatiivisesti.

Kun esitämme faktat, siirtyy todistus-
taakka ”huutelijoille”. Carbo® ympä-
ristölaskurin taustalla pyörii valtavasti
tutkimusta ja dataa: esimerkiksi koko
Suomen sääasemien data tunnin
tarkkuudella! Tällöin muun muassa
lannanlevityksen jälkeen haihtuvat
kasvihuonekaasut voidaan määrittää
ennennäkemättömän tarkasti. Laskenta
tehdään edelliselle kalenterivuodelle,
jolloin syötettävät tiedot ovat jo toteutu-
neita.

Carbo®-laskentaa on tehty nyt noin
30 tilalle. Tuottajat ovat suhtautuneet
laskentaan suurella mielenkiinnolla.
Tähän mennessä tilojen hiilijalanjäljet

ovat olleet huikkeen paljon kansainvälisiä
vertailuarvoja alhaisemmat! Saatujen
tulosten perusteella tilat voivat jatkossa
ohjata tuotantoaan ympäristön kannalta
kestävämpään suuntaan, jossa tuotos-
tasojen lisäksi parannetaan maaperän
kasvukuntoa ja ympäristön hyvinvointia.
Samalla hiiltä sidotaan maahan ilmas-
tonmuutoksen torjumiseksi, hillitään
vesistöpäästöjä sekä torjutaan luonto-
kataa.

HELPOMPAA KUIN HEINÄNTEKO

Carbo® ympäristölaskuri toimii netin
kautta, ja sen käyttö on tehty selkeäksi ja
helpoksi: tilan lihantuotannon tulokset
saadaan suoraan Atrian järjestelmistä
kuvaketta klikkaamalla. Eläinmäärät
taas voidaan tarkistaa luotettavasti
Nasevan eläinvirtaraportista. Loput
laskentaan tarvittavat tiedot saadaan esi-
merkiksi Visusta, lohkomuistiinpanoista
ja ruokintasuunnitelmista.

Laskenta sinänsä on helppoa. Syöte-
tään edellä mainituista lähteistä löytyvät
tiedot niille määriteltyihin kohtiin ohjei-
den mukaan ja voilä, homma on viimeis-
tä klikkausta vaille valmis. Kun vielä
klikataan ”Laske”-nappia, muutamassa
sekunnissa ruudulla näkyy hiilijalanjälki
tuotettua liha-, maito- tai vasikkakiloa

kohti. Ensimmäisen laskennan osalta on
ajateltu niin, että tilan asiakkuuspäällik-
kö tekee sen yhdessä tilan väen kanssa.
Jatkossa tuottajat voivat itse tehdä laskel-
mat vuosittain. ■

”

KOMMENTTI TILALTA:

”Tilamme naudanlihantuotannon
hiilijalanjäljen laskeminen oli
todella mielenkiintoista, ja lasken-
taprosessi Carbo® ympäristölasku-
rilla kävi sujuvasti. On kiinnostaa-
vaa nähdä, mikä oman tuotannon
ilmastovaikutus on verrattuna
kansainväliseen tasoon. Mielestäni
on tärkeää, että Atrialla lasketaan
tiloille tuotannon hiilijalanjälki,
koska siten voimme todentaa pu-
heemme suomalaisen tuotannon
ympäristökestävyydestä.”

Janne Pietikäinen
Sarkalan tila, Iisalmi

UUSI-MATTILAN TILALLA

17.–23.4.

Vauhtia, valvomista ja uusia vasikoita

Viime vuosien aikana laajentuneella Uusi-Mattilan
tilalla eletään keskellä kiireisintä poikimakautta,
eikä 5-vuotias Aili-tytär ainakaan hidasta arjen
menoa. Onneksi tilalla on apukäsiä käytössä
hektisen jakson helpottamiseksi. Viikon aikana
ehditään pohtia muun muassa siemennyksen ja
onnistuneen kivennäisruokinnan merkitystä.

TUOTTAJAN VUOSI

**Viikko tilalla -juttusarjassa seurataan neljän tilan
arkea eri vuodenaikoina. Jokainen tila esittä-
tyy vuorollaan Atria Tuottajat -lehdessä ja loput
kolme kertovat viikkonsa kuulumiset nettisivuilla.**

Lue, miten viikko eteni muilla tiloilla:
atriatuottajat.fi/viikkotilalla

ASiantuntijan silmin

Laajennuksen tarkoituksena sujuva arki

MAANANTAI

Aamu alkoi klo 4 vasikka-arvonnalla. Kolme lehmää oli juuri poikunut. Juolukka oli omassa karsinassaan ja nuoli vasikkaansa tyytyväisenä. Kaksi muuta olivat ryhmäpoikimakarsinassa. Rhododendron hoiti molempia vasikoita. Kaksoiset? Vai yksi molemmilta? Rusetti oli varmasti jo poikunut, mutta entä tämä hoitaja, aloitteleeko vasta? Omalta osaltani tilanne ratkesi

nopeasti, koska vasikat olivat niin isoja, että en saanut kannettua niitä yksilökarsinoihin. Voimamies paikalle! Make lajitteli vasikat. Rusetille se, joka oli aivan sen takana saavuttuani paikalle. Rhodolle tehtiin sisätutkimus: ei ole enää ketään, joten eiköhän tämä toinen kuulu hänelle.

Lehmät olivat järjestelyyn tyytyväisiä, samoin Fabalab, joka sai polveutumisen tarkastamista varten asiakkaan. Kieltämättä itsekin olen tyytyväinen polveutumisen varmistamisen helppouteen! Vielä muutama vuosi sitten vasikan vaihdokset jäivät ikuisiksi arvoituksiksi ja tahatonta sukusiitostakin tapahtui sen takia, että edes karjan siitossoppi ei välttämättä ollut se, joka papereissa luki.

Viikonlopun aikana oli syntynyt paljon vasikoita, joten vanha pihaton lapsiparkki oli täynnä. Juoksumme lastentarhan väen pihan poikki hiekkaparsipihatolle ja sieltä vaihdossa umpilehmiä sisään. Lauantaiaamuna takaperin syntyneellä kaksossonnilla on vaikeuksia imemisen kanssa ja häntä pitää kannustaa ja lisäruokkia tuttipullolla. Onneksi tällainen lisätyö on harvinaista. Varsinkin angus-risteytyksen vasikat rynnivät tissille sellaista vauhtia, että jos oma emo ei ehdi nousemaan, ne painuvat himoissaan vaikka aidan raosta naapurin, missä vain maitoa on mahdollista saada.

Päivän aikana poiki vielä kolme lehmää lisää. Rosmariinin poika uudesta keinosiemennyssonnista Amadeuksesta oli erityisen odotettu, hänestä tulee varmaan myös siitossoppi aikanaan!

TIISTAI

Meillä käy kävisin harjoittelijoita Ahlman Edusta. Pääosin he ovat erittäin motivoituneita ja innokkaita oppimaan ja tekemään. Meidän kotieläintilallisten pitäisi miettiä enemmän työntekijöiden

hyvinvointia, jotta nämä kallisarvoiset ihmiset saadaan pysymään tiloilla töissä. Parhaita motivaattoreita eivät taida olla kummalliset työajat, raskaat ämpärit, vuotavat hanat, rikkinaiset portit, ahtaus, lika ja kiukkuiset emännät.

Tällä viikolla harjoittelijana aloitti **Reeta** ja TET-harjoittelussa oli **Mauno**. Itsekin pääsimme tänään koulun penkille **Ailin** eskarikeskustelun myötä. Jääkiekkoilijoiden sukuun syntyi Viuhkola, kukkiin Vuokko, urheilulajeihin Vitamiini. Maailman vahvimmalle lehmälle Sikuriinalle toinen satuhahmo Vilttitossu. Vanttera oli myös nimensä veroinen.

Päivän saa mukavasti kulumaan, kun vahtii, että jokainen pienokainen osaa syödä, kaikki vasikkakarsinat on kuivitetu ja muutenkin tilanne on hallinnassa normaalien rutiinitöiden ohella. **Räjäytys-Timo** tuli ampumaan peltokiviä, niin siinä oli myös **Makelle** kivaa kaivurihommaa!

KESKIVIIKKO

Aamuyön käynnillä totesin, että Sointu alkaa poikimaan ja otin sen poikimakarsinaan. Tein odotellessani syntymäilmoituksia ja kirjoittelin vasikoiden nimiä korvamerkkeihin. Parin tunnin kuluttua totesin, että nuo syntyvät sorkat eivät ole minua varten ja lähdin kotiin vahdin vaihdolle.

Meillä on valvontakamerat käytössä ensimmäistä vuotta kymmenen vuoden suunnittelun jälkeen. Ovatko ne hyvät? Kyllä. Ovatko ne pelastaneet henkiä? Kyllä. Esimerkiksi yhden vasikan kaula oli aivan korkkiruuville kiertyneenä, kun Make huomasi tilanteen kotona kamerasta. Emo vain nuoli vasikkaansa kaikessa rauhassa. Puolentoista kilometrin matka navetalle taisi mennä ylinopeudella, mutta ensihoito ehti ajoissa paikalle suorits-

tamaan päin. Ovatko kamerat lisänneet lepoaikaa? Ööö... Ei. Ennen poikimisia valvottiin öisin neljän tunnin välein, nyt kahden.

TORSTAI

Yöllä muutama valvottu poikiminen ja samoilla silmillä virkeänä uuteen aamuun.

Metsäyhtiöiden miehet ovat olleet tänä keväänä valppaana, ja pari saapuikin meille tänä aamuna. Faban emolehmäasiantuntija **Maria Vuorisola** tuli rakennearvostelemaan yksivuotiaat siitossoppi.

Kaikki syntyvät vasikat punnitaan. Syntymäpainossa oleellista on kohtuullisuus. Liian pienet vasikat, joiden kasvupotentiaali näkyy jo ennen syntymää miinusmerkkisenä, eivät kasva koskaan. Todella suuret vasikat rasittavat emoaa jo ennen poikimista ja aiheuttavat ylimääräistä stressiä sekä emolleen että poikima-avun antajille. Hiehoilla käytettävä isäsonni valitaan aina erikseen, jotta ensimmäinen poikiminen olisi mahdollisimman helppo. Seuraavina vuosina otetaan paremmin käyttöön lehman potentiaali ja isäsonnina käytetään hyvää kasvua periyttävää muskelimiestä. Keinosiemennyksen ansiosta meillä on vuosittain valikoimassa parikymmentä eri sonnivaihtoehtoa. Siemensen viime kesänä paljon sonnilajittella siemenellä. Syntyneiden vasikoiden sukupuolijakauma on tällä hetkellä halutunlainen: sonneja 53 kappaletta ja lehmää 24.

PERJANTAI

Monta projektia saatiin tänään valmiiksi! Pienkuormaajan remonti, vanhan ja uuden hallin välinen tarha, jauhojen mylytys, ja joku on jopa aloittanut konehallin siivouksen! Pirteät papatkin ovat olleet mukana, joten väkeä on hyvinkin pirtin

pöydällinen. Hiekkaparsipihatolle vietiin vielä lisää pikkuväkeä.

Poikiva lehmä ei mene helposti rikki, joten kokeilimme harjoittelijan kanssa, miltä syntyvä vasikka tuntuu omaan käteen. Kun sorkat ovat näkyvissä, kannattaa aina tarkastaa, onko vasikka oikein päin, eli ovatko tuloillaan taka- vai etujalat. Myös pään sijainti pitää aina tietää. Takaperin olevia autetaan aina vasikan turvallisuuden takia, ja kaksosia on myös varauduttava auttamaan. Hiehot tarvitsevat apua huomattavasti useammin kuin vanhat lehmät. Normaalisti vanhemmat lehmät suoriutuvat poikimisesta ilman doulaa ja ovat hyvinkin nopeasti valmiita siirtymään synnytyssalasta potilashotellin puolelle.

Ylivoimaisesti paras keino onnistuneeseen poikimakauteen on onnistunut kivennäisruokinta. Virkeä vasikka löytää nopeasti tiensä laadukkaalle ternimaidolle, ja emo jättää jälkeisensä ja toipuu nopeasti kohti uutta tiinehtymistä. Vetelän vasikan kannattelu ja syömään houkuttelu käyvät sekä hermoille että välilevyjen päälle ja syövät omalta osaltaan kulanarvoista lepoaikaa hektisenä poikimakautena.

LAUANTAI

Lomittaja **Sabriina** oli töissä viikonloppuna. Eläinten ruokintaa, kuivutusta, sonnan ajoa, Vauhtiveikkaa tissille päin. Viikko sitten syntynyt kaksospoika saatiin lopulta syömään vähän myös omalta emoltaan. Tuttipullo kiinnostaisi enemmän. Pari lehmää poiki päivällä.

SUNNUNTAI

Pari lehmää poiki aamuyöllä. Kävin ottamassa toisenkin poikimakarsinaan. Aamulla sai jäädä hetkeksi nukkumaan, kun ei tarvinnut viedä Ailia taksille! Ilta-päivällä oli Ailin uimakoulu. ■

Uusi-Mattilan tilan emomäärä on reilussa kymmenessä vuodessa lähes kymmenkertainunut, ja vuoden päästä emoja pitäisi poikia 235. Laajennuksen tarkoituksena ei kuitenkaan ole ollut emojen määrän lisääminen vaan sujuva arki, jonka ansiosta talvella päivittäiset rutiinit voi hoitaa yksinkin. Tällä hetkellä poikimakaudella remmissä on viisi henkilöä eli tuottajaparin lisäksi vakituinen työntekijä ja harjoittelija sekä viikonloppuisin lomittaja.

Veeran puoliso Markku on suunnitellut nykyisen hiekkaparsipihaton sekä pihaton kalusteet lukuun ottamatta lukkopartta. Laajennuksen myötä arjen rutiinien pitäisi olla sujuvia, sillä kyseisellä eläinmäärällä ei ole aikaa ylimääräiselle työlle.

Tilan kaikki emot siemennetään, vaikka Veera ei sano olevansa fanaattinen jalostaja. Hänen tavoitteensa on saada hyvä jalostuskarja karjan sisälle, ja käytössä on paljon Y-lajiteltua siementä. Emoissa kiinnitetään huomiota etenkin luonteeseen sekä maidon-tuotantoon, ja keskipoikimakertaa onkin saatu nostettua ylöspäin. Tilan vanhin lehmä on jo 17-vuotias Santa, jota juhlittiin oikein täytekekun kera tänä keväänä.

Toivottavasti ensi talven aikana saamme lukea Veeran kirjoittamia tarinoita tilan eläimistä heidän omilta nettisivuiltaan. Tarinoita on kuulemma pöytälaatikossa jo useampia odottamassa.

Aino Ala-Viikari

Asiakkuuspäällikkö
Nautasuomi Oy

ATRIA 120 VUOTTA: Brändipuu on rakennettu

Atrialla on hallussaan kymmeniä, kansainvälisesti arvostettuja ja menestyviä brändejä ja niiden alabrändejä. Lähes kaikilla brändeillä on ykkös- tai kakkosasema markkinoillaan.

Lithells

1907 (Atrialle 1997)

Helmikuussa 1907 nuori lihakauppias Oskar Lithell avasi kellarimyymälän Ruotsin Kumlassa. Käsikäyttöisen lihamyllyn avulla alkanut toiminta kasvoi lopulta yhdeksi Ruotsin tunnetuimmista elintarvikebrändeistä.

1920 (Atrialle 2015)

Tanskalainen Axel Aalbaek perusti ensimmäisen lihakauppansa Jyllantiin vuonna 1920 ja aloitti makkaroiden ja lihatuotteiden valmistuksen. Yritys erikoistui luomutuotteisiin ja on nykyään yksi Euroopan menestyneimmistä luomuleivänpäällisten tuotemerkeistä.

Sibylla

1932 (Atrialle 1997)

Oskar Lithellin 1900-luvun alussa nopeasti kasvanut perheyrittäjä on myös Sibylla-tuotemerkin takana. Ensimmäiset hot dogit valmistuivat Lithellin makkaratehtaassa vuonna 1932.

Maks & Moorits

1920 (Atrialle 2005)

Maks & Moorits on Atrian pääbrändi Virossa. Tuotemerkin juuret ovat vuonna 1910 perustetussa virolaisessa AS Valga Lihätööstus -yhtiössä.

1950 (Atrialle 2007)

Teurastaja Aage Jensenin perusti 3-Stjernetin vuonna 1950. Hän kokeili salamin valmistamista pienessä toimipisteessään ja ajoi sitten tavarajunilla ympäriinsä myymässä tekemiään makkaraita.

Atria
PERHETILOILTA VUODESTA 1903

1963

Suomen arvostetuimpiin elintarvikemerkkeihin kuuluva Atria perustettiin vuonna 1963 suomalaisten osuusteurastamoiden keskusliikkeen (TLK) tuotemerkeiksi. Tuotemerkki otettiin konsernin nimeksi vuonna 1994. Nykyisen hahmonsäilyksen merkki sai vuonna 2020.

Lönneberga

1974 (Atrialle 2007)

Lönneberga on Atria Ruotsin pääbrändi. Lönneberga-kinkun resepti juontaa juurensa 1930-luvulle saakka, jolloin jämtlantilainen lihamestari Hugo Hedman kehitti sen.

Pastejökøket

1970 (Atrialle 2007)

RIDDER HEIMS

1987 (Atrialle 2008)

Forssan

1996 (Atrialle 1999)

Suomalaisen Liha- ja Säilyke Oy:n tuotteet koottiin 1990-luvulla Forssan-tuotemerkin alle.

VK

1994 (Atrialle 2008)

WILHELM

1994

Wilhelm-sarjan tuotteet lanseerattiin alun perin vuonna 1994 nimellä Mestari Wilhelm. Vuonna 1999 tuotemerkeistä tuli Wilhelm ja se keskittyi A-luokan grillimakkaroihin.

Vuonna 2023 Atria juhlistaa suomalaisilta perhetiloilta 120 vuotta sitten alkanutta ruokamatkaansa, jonka resepti kestää tulevillekin sukupolville: Hyvä ruoka — parempi mieli.

TEEMA: TULEVAISUUDEN TEKIJÄT

TEKSTI: Tiia Jyrkkä, Kind Company

Määrätietoiset tulevaisuuden tekijät

Nuoret yrittäjät ovat astuneet suuriin saappaisiin tiloilla, joissa sukupolvenvaihdos on tehty viime vuosien haastavina aikoina. Kuitenkin rohkeat ratkaisut, yhteistyö ja kehittyvä teknologia kantavat kohti tulevaa. Lue, mitä nuoret tilalliset ajattelevat tilansa kehityksestä tulevaisuudessa.

>>

”Rohkeutta uudistaa toimintaa”

Mikkolan luomutilalla Sulkavalla vetovastuuseen astuivat vuonna 2021 Aku Mikkonen ja Jonna Rahkonen, jotka uskovat vankkaan yhteistyöhön ja omannäköisiin valintoihin.

Mikkolan tilalla on pitkä historia, jonka jatkaminen on siirtynyt Akun vanhempien harteilta nuorille yrittäjille. – Nyt jo viidennessä polvessa pyöritämme tilaa, Aku muistelee.

– Aku on aina tiennyt, että jäämme jatkamaan tilan toimintaa, joten sukupolvenvaihdos eteni luonnollisesti. Olen itsekin ollut jo 12 vuotta mukana toiminnassa enemmän tai vähemmän, **Jonna** toteaa.

Tilalta löytyy noin 50 simmental- ja charolaisrotuista emolehmiä sekä vasikoita ja nuorta karjaa noin 80. Sonnit loppukasvatetaan, ja tilalla hyödynnetään omaa puinviljaa. Karja on syyspoikiva, sillä Aku pyörittää yhdessä veljensä ja isänsä kanssa metsäkoneyritystä, joka pitää heidät kiireisenä kevättalvella. Lisäksi laidunten vähäinen määrä sekä navetan hyvät vasikkapiilo- ja lisäruokintatilat ovat vaikuttaneet onnistuneeksi osoittautuneeseen valintaan. Viime syksynä syntyneiden vasikoiden 200 päivän keskipaino oli 350 kiloa.

ELÄINMÄÄRÄ KASVUUN

Tulevaisuuden tavoitteista Aku ja Jonna nostavat ensimmäisenä esiin eläinmäärän kasvattamisen.

– Haluaisimme, että tilalta löytyisi tulevaisuudessa noin 70–80 emolehmiä. Tavoitteena on loppukasvattaa muitakin kuin sonneja, mikä vaatisi eläintilojen kehittämistä. Toivomme, että voisimme loppukasvattaa kaikki eläimet itse, Jonna kuvailee.

Tilojen kehittämiseksi suunnitteilla on muutamia rakennusprojekteja, joista vanhan kuivikevaraston uudistaminen eläinten käyttöön on jo saatettu valmiiksi.

Akun ja Jonnan mielestä eläinten laatuun panostaminen on yksi avaintekijöistä tulevaisuudessa.

– Emolehmätilalla on erityisen tärkeää tarkkailla vieroituspainoja. Vasikan kasvu vaikuttaa eläimen kasvuun sen loppuelämän ajan, Aku selittää.

– Siemennyksellä pystytään puolestaan vaikuttamaan emolehmien laatuun, ja yritämme sen avulla monipuolistaa karjaa. Olemme saaneet hyvin nopeasti erinomaisia tuloksia. Tällaiset onnistumiset luovat uskoa omaan toimintaan, Jonna iloitsee.

AVARAKATSEISUUS AUTTAA

Aku ja Jonna korostavat, että yrittäjyyden alkutaipaleella on tehtävä rohkeita valintoja ja lähdettävä uudistamaan tilaa juuri itselle oikealta tuntuvalla tavalla.

– Kun kuluttajien mieltymykset muuttuvat nopealla tahdilla, vaaditaan tuottajilta avarakatseisuutta ja kärsivällisyyttä. Täytyy olla valmis myös oppimaan uutta. Yrittäjänä ei voi mennä eteenpäin sillä mentaliteetilla, että näin on tehty aina ennenkin, Jonna pohtii.

Aku nostaa esiin pitkäjänteisyyden tulevaisuuden suunnittelussa.

– Askelmerkkejä toiminnalle olisi hyvä miettiä ainakin kymmenen vuoden päähän. Vaihtoehtoja on nykyään todella paljon, minkä vuoksi oman tilan suuntaa kannattaa punnita rauhassa. ■

KOLME VINKKIÄ

1 Yhteistyö on tärkeää ja lisää kannattavuutta. Etsi rohkeasti yhteistyökumppaneita muista tiloista.

2 Säilytä punainen lanka toiminnassa. Kun vaihtoehdot tilan kehityssuunnasta on käyty tarkkaan läpi ja valinta tehty, kannattaa valitsemastaan suunnasta pitää kiinni.

3 Huolehdi työilmapiiiristä. Varsinkin työnantajan roolissa varmista, että jokainen viihtyy työssään. Huumorilla pääsee pitkälle!

”Toivomme, että tulevaisuudessa voisimme loppukasvattaa kaikki eläimet itse.”

”Vapaus ja vastuu ovat läsnä tuottajan arjessa”

Laatuliha vaatii oikeanlaiset olosuhteet, toteaa Juho Autio. Se tarkoittaa sitä, että sioilla on hyvä olla, niiden lihakuusluokka on korkea ja ne myydään oikeankokoisena.

Kun **Juho Autio** päätti rakentaa uuden sikalan kotitilansa maille yhdessä isänsä kanssa, ensimmäisenä tehtiin tarkat laskelmat osapuilleen kaikesta, mitä laskea voi. Kannattavuuslaskelmien lisäksi käytiin läpi rahoitustarpeet ja budjetti sekä se, miten paljon pankkilainaa tarvitaan.

– Suunnittelussa suurena apuna olivat Pro Agrian neuvontapalvelun ja Atrian asiantuntijat, minkä lisäksi kiersimme muissa sikaloissa tutkimaan toimivia ratkaisuja. Heidän kanssaan on muutenkin aina mukava asioida ja pyytää tukea arjen päätöksiin.

27-vuotias Juho jakaa osakkuuden isänsä kanssa Hautamäen tilalla Nurmossa. Kun uusien tilojen rakentaminen tuli ajankohtaiseksi, he perustivat yhteisen osakeyhtiön.

Juhon vastuulla on noin tuhat lihasikaa, joiden hyvinvointi on työn keskiössä. Tavoite on selkeä: tuottaa mahdollisimman laadukasta lihaa eläinten hyvinvoinnista tinkimättä.

– Sioille on oltava riittävän ravinnon lisäksi virikkeitä. Ehjät saparot kertovat hyvinvoinnista ja viihtymisestä.

KAVERITKIN SAMALLA ALALLA

Nuoren tuottajan on ollut hyvä ottaa ensiaskeliansa yrittäjänä, kun vastuuta on voinut jakaa oman isän kanssa. Juho kertoo myös, että iso osa hänen ystäväistään on maatalousalalla, joten

heidän kanssaan on hyvä jakaa ajatuksia kulloinkin mietityistä aiheista.

– Peltohommissa on hyvää aikaa jutella kaverien kanssa puhelimesta.

Juholle on ollut lapsesta saakka selvää, että hänestä tulee maanviljelijä. Jonkin verran piti tuumia sitä, kuuluuko tulevaisuuteen viljelyn lisäksi myös lihantuotantoa. Pelkkä viljely ei olisi taannut elantoa, joten hän olisi työskennellyt sen lisäksi jonkun muun palveluksessa. Eläinten hoitaminen sen sijaan on kokopäivähommaa.

– Alalla on haasteensa, kuten kustannusten nousu ja yhteiskunnan paineet lihantuotantoa kohtaan. Luotan kuitenkin siihen, että Atria hoitaa jalostuksen, markkinoinnin ja kilpailutilanteen pohjimisen, ja itse voin keskittyä tuottamaan mahdollisimman laadukasta lihaa.

YRITTÄJÄN VAPAAUS ON HENOA

Laatuliha on kasvattajan mukaan antitbioottivapaata ja siinä on hyvä lihakkuusluokka. Tilalla huolehditaan, että hylkäyskiloja tulee mahdollisimman vähän ja että eläimet lähtevät teuraalle oikean painoisina.

Ruokintasuunnitelmat tulevat A-Tuottajilta, mutta tilallisella on viime kädessä paras tieto omista eläimistään ja siten myös kyky varmistaa hyvä ruokinta ja rehustus.

– Onhan se mukava katsoa, kun on terveitä sikoja, jotka kasvavat hyvin. Lisäksi yrittäjän vapautta on suunnitella itse päivien kulku, Juho listaa ilon aiheitaan. ■

KOLME VINKKIÄ

1 Pysy kehityksessä mukana. Tietoa kannattaa hankkia ja osaamista päivittää jatkuvasti sen sijaan, että tekisi asiat kuten aina ennenkin on tehty.

2 Laske tarkkaan, mihin kannattaa investoida. Pyydä tarvittaessa neuvoja muilta tuottajilta, asiantuntijoilta ja neuvojilta.

3 Keskity laatuun. Hoida oma osuutesi ketjusta parhaalla mahdollisella tavalla ja luota siihen, että seuraavat ketjun osat hoitavat omansa, esimerkiksi myynnin ja markkinoinnin.

”Itse voin keskittyä tuottamaan mahdollisimman laadukasta lihaa.”

”Kunnia olla osana sukupolvien ketjua”

Robin Saarimäki aloitti isänsä jalanjäljissä siipikarjatuottajana aikana, jolloin epävarmuus on jatkuva seuralainen. Sen kanssa kannattaa vain oppia elämään, hän sanoo.

Jos olet joskus kulkenut kolmostietä Laihian ja Vaasan välillä, olet luultavasti huomannut suuret hallit tien vieressä. Rakennukset ovat Saarimäen kasvattamoja, joissa on yhteensä noin 85 000 broileria. Uusin kasvattamo on tilan nuoren isännän, 28-vuotiaan **Robin Saarimäen** valtakuntaa.

– Vuonna 2020 rakensimme uuteen kasvattamoon tilat 30 000 linnulle. Se oli oikea aika rakentaa, koska heti sen jälkeen rakennustarvikkeiden hinnat nousivat rajusti, Robin muistelee.

Saarimäen tilalla on työskennelty kanojen kanssa viisi vuosikymmentä. Alussa oli munituskanala, ja vuodesta 1990 alkaen broilerintuotanto otti paikan pääelinkeinona. Munantuotanto loppui vuonna 2010.

Robinin isä **Juha Saarimäki** on ollut broilerinkasvattaja vuodesta 1992 ja ker-
too monen asian muuttuneen jo hänen aikanaan.

– Toiminta on digitalisoitunut, tilakoot ovat kasvaneet ja lihan tuotantoon liittyyvä ilmapiiri on muuttunut. Muutos on ollut jatkuvaa, eikä siksi ole helppoa ennustaa, millaista Robinin työ on vaika-
kapa kymmenen vuoden päästä.

KOKEMUKSISTA OPPIA

Viime vuosina maailmantalouden vaihtelut ovat olleet rajuja ensin pandemian ja sitten Ukrainan sodan takia. Toimintaympäristö ei ole ollut helppo nuorelle yrittäjälle. Robin kuitenkin kertoo, ettei

edes harkinnut muuta ammattia kuin broilerintuottajan.

– Olen hankkinut koulutuksenkin sitä silmällä pitäen, että jatkan sukutilalla. Siinä mielessä siirtymä oli helppo, että minun ei tarvinnut rakentaa kaikkea tyhjästä, vaan täällä oli jo valmiit puitteet, joihin rakensin lisää tilaa, hän kertoo.

Oma arvonsa on myös sillä, että voi olla osana sukupolvien ketjua. Robin on Saarimäen tilan maatalousyrittäjä neljännessä polvessa.

– Kaikkea ei myöskään tarvinnut opetella kantapään kautta, kun pystyimme jakamaan vanhoja kokemuksia, Juha Saarimäki toteaa.

ENNAKOINTI AUTTAA

Epävarmassa taloustilanteessa pelastuksena ovat olleet suunnitelmallisuus ja ennakointi. Investointeja on pyritty ajoittamaan taloudellisesti järkeviin aikoihin, ja esimerkiksi rehu- ja lannoitehankintoja on punnittu yhdessä huolellisesti.

Samalla on uusittu tilan tekniikkaa aiempaa ympäristöystävällisemmäksi ja energiapihimmäksi. Uusi lämpökeskus toimii omasta metsästä saatavalla hakkeella, ja huhtikuussa asennettiin 83 kilowattitunnin aurinkopaneelijärjestelmä kasvattamon katolle.

– Työtä auttaa paljon myös se, että meitä on tässä nyt kaksi aktiivista sukupolvea. Esimerkiksi loman ajaksi tilan voi jättää hyvillä mielin toisen hoitoon, Robin sanoo. ■

KOLME VINKKIÄ

1 Teknologia helpottaa arkea. Etäluettavat järjestelmät auttavat esimerkiksi lämmitys- ja ruokintajärjestelmien valvonnassa. Hälytyksen voi ohjata älykelloon, jolloin tieto tilanteesta kulkee aina mukana.

2 Ennakoi ja suunnittele. Asioita ei kannata hoitaa vasta, kun ne putoavat syliin. Varaudu mahdollisuuksien mukaan tulevien vuosien muutoksiin muun muassa pitämällä varastot ajan tasalla.

3 Usko tulevaan, äläkä lannistu. Uutiset maailmantilanteesta voivat masentaa, mutta pidä mieli avoimena ja luota siihen, mitä teet.

”Minun ei tarvinnut rakentaa kaikkea tyhjästä, vaan täällä oli jo valmiit puitteet, joihin rakensin lisää tilaa.”

”Ei tarvitse pärjätä omillaan”

Eetu ja Janne Hyövälti aloittivat yrittäjätaipeensa vuonna 2020, kun vanhempien viljatila siirtyi veljesten haltuun. Yrittäjäveljekset valmistautuvat tulevaisuuteen seuraamalla markkinatilannetta ja hyödyntämällä yhteistyön tuomia mahdollisuuksia.

Hyövältin tilalla Kurikassa kasvaa viljakasvien lisäksi hernettä, rypsiä ja perunaa. Hyövälti Mty tekee tiivistä yhteistyötä Alangon maatilan kanssa, ja yhteistä peltoalaa on kaikkiaan noin 400 hehtaaria. Oman tilan viljelyn lisäksi veljekset hoitavat myös urakointia, kuten viljan kuivausta ja lajittelua, peltotöitä sekä kiinteistöhuoltoa.

– Tulevaisuudessa tilalla pyritään kasvattamaan viljelypinta-alaa ja kehittämään viljelyä entisestään, **Eetu** kiteyttää.

YHTEISTYÖ MAHDOLLISTAA UUDISTUMISEN

– Olemme viime vuosina uusineet kalustoa sekä ostaneet ja vuokranneet lisää viljelysmaata. Yhteistyö Alangon tilan kanssa on mahdollistanut näinkin kokonaisvaltaisen kaluston päivittämisen, sillä yksin näin mittavat uudistukset eivät olisi mahdollisia, Eetu kuvailee yhteistyötä.

Kaluston uudistamisen lisäksi Eetun mielestä viljelyn kehittämisessä täytyy panostaa lannoitukseen, vesitalouteen, kasvinsuojeluun ja maan rakenteeseen. – Ensimmäisenä aiomme parantaa vesitaloutta lohko kerrallaan. Lisäksi viljan käsittelyä tulemme varmasti jollain tavalla kehittämään tulevaisuudessa; esimerkiksi lisäämällä viljan vastaanottoon ja kuivaukseen liittyvää kapasiteettia.

Historian aikana tilalla on ollut myös eläintuotantoa, mutta vuodesta 2017

lähtien toiminta on keskittynyt kasvinviljelyyn.

– Haaveena on ollut käynnistää eläintuotantoa uudelleen, mutta vielä emme ole tarkemmin suunnitelleet asiaa. Taloudellinen kannattavuus kuitenkin lopulta ratkaisee, Eetu selittää.

AJAN TASALLA MARKKINOIDEN MUUTOKSISTA

Tulevaisuuden vaatimuksista Eetu nostaa ensimmäisenä esiin markkinoiden seuraamisen: yrittäjänä täytyy pysyä ajan tasalla siitä, mitä kannattaa viljellä ja mille on kysyntää. Hintojen heilahtelu tuo viljelytoimintaan omat haasteensa ja ohjaa seuraamaan markkinatilannetta tarkalla silmällä.

– Yhteistyö A-Rehun kanssa tuo vakautta viljelyyn muuttuvassa markkinatilanteessa. Olemme hyvässä asemassa siinä mielessä, että meillä on aina varma ostaja erityisesti herneelle, kauralle ja vehnälle. Sopimusviljely vähentää epävarmuutta siitä, mihin vilja tulee menemään, Eetu kuvailee.

Eetu korostaa ajatusta siitä, että yrittäjänä ei tarvitse tehdä kaikkea itse ja yrittää pärjätä omillaan. Yhteistyö muiden tilojen kanssa sekä ulkopuolisen avun hyödyntäminen tilan kehityksen suunnittelussa ovat hänen mukaansa aina tervetulleita.

– Mielestäni ei kannata pohtia kaikkea vain oman pään sisällä. Ulkopuolinen havaitsee usein asioita, joita itsellä voi jäädä huomioimatta. ■

KOLME VINKKIÄ

1 Hyödynnä ulkopuolista apua viljelyn suunnittelussa ja tilan talouden hallinnassa. Saat uutta perspektiiviä oman tilasi toimintaan.

2 Tuoreena yrittäjänä vastoin-
käymiset kuuluvat asiaan; niitä tulee väistämättä vastaan.

3 Pohdi, olisiko yhteistyö jonkin toisen tilan kanssa mahdollista ja molempia osapuolia hyödyttävää. Yhteistyökumppani voi löytää esimerkiksi samassa tilanteessa olevasta tilallisesta – nuorten tilallisten tulisi yhdistää voimansa.

”Yksin näin mittavat uudistukset eivät olisi mahdollisia.”

Tautisuojaus on olennainen osa broileritilan arkea

Maa- ja metsätalousministeriön rahoittamassa Eläinten terveys ETT ry:n Tarikko-hankkeessa kartoitettiin broilerintuotannon tautisuojauksen tasoa. Sen merkitys on korostunut entisestään lintuinfluenssauhan myötä. Hankkeen tulokset valavat uskoa broilerintuottajien kykyyn hallita tautiriskejä.

Kaikki atrialaiset tuottajat osallistuivat hankkeen tarjomaan arviointiin; suurkiitos aktiivisuudesta! Pohjana käytettiin tieteelliseen tutkimukseen perustuvaa Gentin yliopiston Biocheck. UGent®-menetelmää täydentäen sitä salmonellan leviämiskäyttöön suunnailla kysymyksillä. Tilakäynnit tehtiin ensin broilerikasvattamoihin kevään ja kesän 2022 aikana. Kun hankkeelle myönnettiin lisäaikaa ja käyttöön saatiin juuri valmistunut emotilojen arviointilomake, myös nuorikkokasvattamot ja munittamot saatiin arvioitua syksyllä 2022.

VAHVUUDET JA HEIKKOUDET ESIIN
Tautisuojaus vaatii tuottajilta jatkuvaa huolellista toimintaa. Arvioituilla tiloilla toimittiinkin pääosin erittäin hyvin tautisuojaus huomioiden. Kehitysehdotuksia annettiin osalle tiloista lähinnä tautisulun järjestämistä, erätaukopesua ja -desinfointia sekä haittaeläintorjuntaa koskien. Toivottavaa on, että

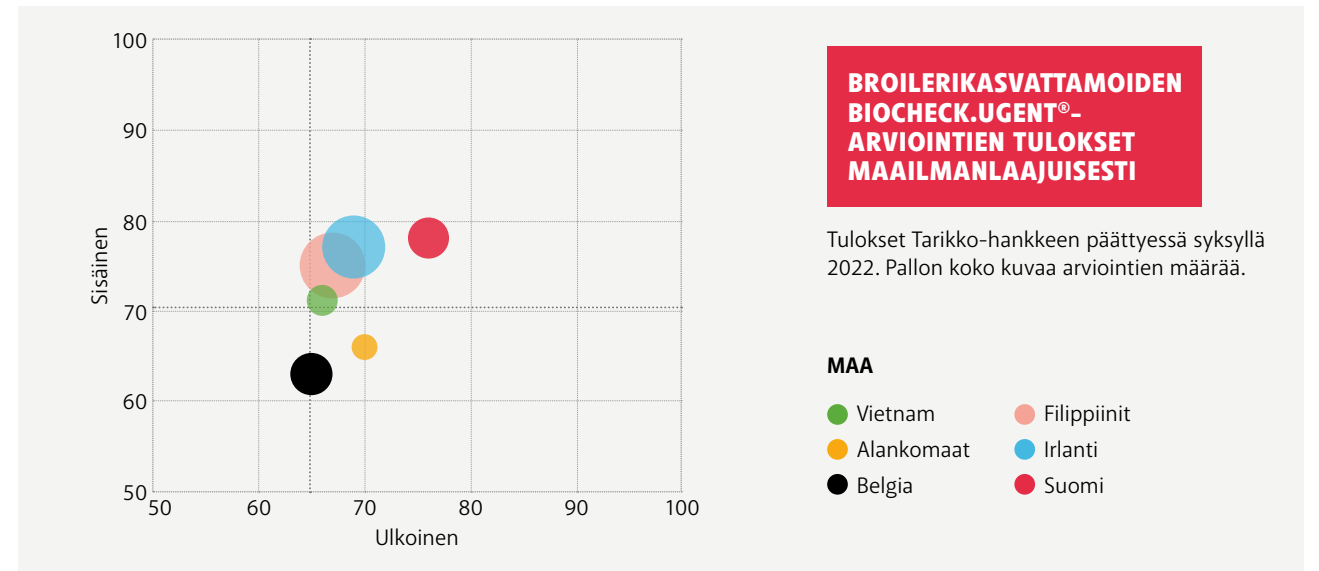
hankkeen antama palaute huomioidaan ja heikkoudet käännetään vahvuuksiksi. Usein tämä on mahdollista melko pienin toimenpitein tai työtapoja muuttamalla, eikä vaadi suuria investointeja.

Osa tartunnoille altistavista tekijöistä on tuottajasta riippumattomia, kuten tilan sijaintiin liittyvä tautiriski. Tällaiset riskit on kuitenkin hyvä tiedostaa, ja näistä keskusteltiin käynneillä tuottajien kanssa. Etelä-Pohjanmaalla ja Pirkanmaalla tilat sijaitsevat usein lähempänä toisiaan kuin muualla Suomessa. Atrian tuottajista noin kolmanneksella lähin toinen siipikarjatilalla on alle kilometrin säteellä, ja myös muita kotieläintiloja (nauta-, sika- tai hevostiloja) on tällä etäisyydellä useammin kuin muualla Suomessa. Harrastesiipikarjan pito on sekin kyselyn tulosten mukaan alueella melko yleistä, kun lähes joka viides tuottaja tiesi naapurustossaan sellaista olevan. Turkistarhoja on muutama tilan läheisyydessä. Luonnonvaraisen lintujen levähdys- ja pesimäpaikat

taas vaikuttaisivat olevan harvinaisempi riski Atrian tuottajille.

LINTUJEN HALPA HENKIVAKUUTUS
Kaksinkertaisen tautisulun aktiivinen käyttö jalkineiden ja vaatteiden vaihtoon ja käsienpesuineen estää tehokkaasti taudinaiheuttajien kulkeutumista ulkopuolelta kanalaan. Atrian broilerikasvattamoissa ovet olivat useammin lukittuja ja tautisulut selkeämmin rajattuina kuin Suomessa keskimäärin.

Osalla tiloista oli kuitenkin vielä kehitettävää esimerkiksi kaksinkertaisen kenkien vaihdon tai kertakäyttöisten käsipyyhkeiden osalta. Tärkeää on myös muistaa, että broilerikasvattamoille osastokohtaisten jalkineiden käyttö on tästä vuodesta alkaen eläinten hyvinvointikorvauksen ehtona. Myös emotiloilla se on ehdottomasti suositeltava käytäntö. Osastokohtaisiin jalkinein voidaan ehkäistä esimerkiksi koli-, pasteurella- tai sikaruusubakteerien leviämistä osastosta toiseen. Kävijäkirjan-

pito oli muualla Suomessa keskimäärin yleisemmin käytössä kuin Atrian tiloilla, joten myös sen käyttöönottoa suositeltiin hankkeessa. Kirjanpito mahdollistaisi jäljityksen, jos jokin taudinaiheuttaja kulkeutuisi kanalaan kävijän mukana.

SIISTEYS JA PUHTAUS ESTÄVÄT TARTUNTOJA
Erätaukopesu ja -desinfointi oli itseselvyyttä kaikille tiloille. Pesuista keskusteltaessa kävi kuitenkin ilmi, että moni kanala pestään vain vedellä, eikä käytetä pesuainetta. Pesuaine irrottaa likaa pelkkää vettä tehokkaammin, ja myös pintoja kuluttava vaikutus on vähäisempi, kun pesussa voidaan käyttää alhaisempaa painetta. Pintojen ei myöskään joka paikassa anneta kiviä ennen desinfointia, mikä saattaa heikentää desinfiointin tehoa ja siten aiheuttaa turhia kustannuksia. Paras vaikutus saavutetaan, jos desinfointi voidaan tehdä esimerkiksi vasta seuraavana päivänä pesun jälkeen.

Tuotantorakennusten ympäristön pitäminen siistinä on ensisijainen keino ehkäistä jyräiden hakeutumista rakennuksiin. Ympäristön siisteydessä oli osalla tiloista vielä parantamisen varaa samoin kuin suunnitelmallisen haittaeläintorjunnan toteuttamisessa. Vain noin puolella tiloista oli kirjallinen haittaeläintorjuntasuunnitelma (muu Suomi yli 95 %), ja seurantalomake oli käytössä noin kolmasosalla (muu Suomi yli 60 %). Myös kanalakuriaisten torjuntaan on selkeästi syytä panostaa siellä, missä niitä esiintyy. Suurin osa tuottajista ilmoitti havainneensa kuoriaisia viimeisen kahden vuoden aikana ainakin satunnaisesti, mutta on myös kanaloita, joissa niitä ei esiinny.

TULOKSET PUHUVAT PUOLESTAAN
Arviointien tulokset osoittavat, että tautisuojaus on meillä erittäin hyvällä tasolla verrattuna muihin maihin, joissa vastaavia arviointoja on tehty (kuva 1).

”Arvioituilla tiloilla toimittiin pääosin erittäin hyvin tautisuojaus huomioiden.”

Hankkeen parasta antia oli vuorovaihtus tuottajien kanssa. Myös me arvioijat opimme paljon keskusteluista ja pystyimme jakamaan hyviä käytäntöjä eteenpäin. Käynneillä oli ilahduttavaa todeta, että suurin osa tuottajista oli sisäistänyt tautisuojauksen merkityksen niin oman tilansa kuin koko tuotantoketjun toimintavarmuuden kannalta. ■

Lisätietoa: www.ett.fi → Siipikarja → Tilatason tautisuojaus

Rodun vaihdos näkyy porsastuotannossa

Atria Sika -ketjun emakoiden tuottavuus on erinomaisella tasolla. Kolme vuotta sitten tehty päätös siirtyä Topigs Norsvinin emärotuihin näkyy tuloksissa toivotulla tavalla. Vaikka tuottavuuden laskua hieman pelättiin, se on tasaantunut hyvälle tasolle.

”Paras neljännes emakoista vieroitti 34,1 porsasta ja koko ketju keskimäärin 31,5 porsasta.”

Eläinaines antaa meille raamit, mutta omalla tekemisellä ratkaistaan tulos. Porsastuotannossa tavoitteena on tuottaa riittävästi tasalaatuisia porsaita. Tavoitteena on myös, että emakko hoitaa mahdollisimman itsenäisesti omat porsaansa. Rodun vaihtamisen yhteydessä onkin hyvä päivittää myös omaa tekemistään, sillä jalostuksen avulla pyritään vähentämään työvoiman tarvetta porsastuotannossa. Työvoiman tarpeeseen vaikuttavat porsaiden syntymäpaino ja elinvoimaisuus sekä emakoiden emo-ominaisuudet. Mitä vähemmän porsaita tarvitsee

siirrellä tai lääkittää, sitä vähemmän turhia askelia ja kustannuksia syntyy. Myös ruokinnalliset tarpeet muuttuvat rodun vaihtuessa. Parhaiden tilojen osalta hyvään tulokseen vaikuttivat alhainen kuolleisuus ja tehottomuuspäivien hallinta.

ANNA EMAKOLLE MAHDOLLISUUS ONNISTUA
 Käytännössä rodun vaihdos on näkynyt apuimettäjänä toimivien emakoiden tarpeen vähenemisenä. Topigs Norsvin emakoiden jalostusvalinnassa on painotettu nisien määrää, ja jatkoon valittavilla ensikoilla onkin vähintään 16 nisää. Kun

emakoille on voinut jättää enemmän porsaita imetykseen, niin samalla apuemakoiden määrän tarve on vähentynyt. Apuimettäjien ylipitkät imetysjaksot sekoittavat tuotantoa. Yli viiden viikon mittaiset imetysjaksot lisäävät riskiä siihen, että emakoiden kiimakierto alkaa jo ennen vieroitusta. Tällöin tehottomuuspäivät lisääntyvät ja porsimisprosentti laskee. Topigs Norsvinin jalostustavoitteenä onkin se, että apuemakoita ei tarvita tulevaisuudessa.

Emakoiden kunto ja suorituskyky tiineyden aikana vaikuttavat positiivisesti porsaiden laatuun. Hyväkuntoinen

emakko imettää porsaansa paremmin imetyskaudella. Ylimääräinen kuitu, esimerkiksi olki, parantaa mahan terveyttä ja vähentää todennäköisyyttä emakoiden vatsahaavalle. Tämä puolestaan parantaa emakoiden syöntikykyä imetyskaudella. Myös vapaaporsituksella vaikuttaisi olevan positiivinen vaikutus emakoiden maidontuotantoon ja porsaiden kasvuun. Tällä hetkellä Atria Sika -ketjun emakoista jo yli puolet porsii vapaaporsituskarsinoissa.

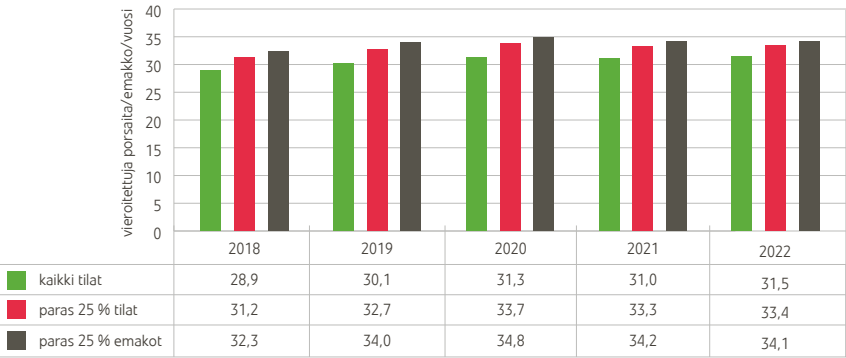
PAINOPISTE PORSASLAADUSSA
 Topigs Norsvin emakoiden jälkeläisten syntymäpaino on luontaisesti suurempi.

Vahvemmat porsaats stimuloivat paremmin emakon utaretta tuottamaan maitoa, ja emakot eivät tarvitse yhtä voimakasta tunnusruokintaa ennen porsimista. Rodun vaihtumisen yhteydessä on erittäin tärkeää päivittää rehukäyriä asteittain, jotta maidontuotannon potentiaali saadaan maksimoitua. Porsaiden syntymäpainolla on myös suuri merkitys niiden terveyteen. Pienillä porsaila on 2,3 kertaa suurempi todennäköisyys joutua lääkityksi verrattuna normaalikokoisena syntyneeseen. Topigs Norsvinin tavoitteena on, että keskimääräinen

syntymäpaino on vähintään 1,3 kg ja kolmen viikon paino 6,5 kg.

Rodun vaihdoksen tuomien muutosten jälkeen työnteke ja eläintenhoito ovat yksinkertaistuneet ja helpottuneet usealla tilalla. Kun porsas on suurempi syntyessä ja vieroitettaessa, apuimettäjiä on tarvittu vähemmän. Muutoksella on ollut positiivisia vaikutuksia sikalan kokonaiskapasiteettiin, kun porsitusosasto ei ole enää sikalan pullonkaulana. Suuremmat porsaats mahdollistavat myös välikasvattamon nopeamman kierron. ■

VIEROITETTUIJEN PORSaidEN KEHITYS VIIDEN VUODEN AJANJAKSOLLA

PORSASTUOTANNON TULOKSET VUODELTA 2022

Pahnuetulokset	paras 25 % emakoista	paras 25 % tiloista	keskiarvo
Porsaita/emakko/vuosi	34,1	33,4	31,5
Pahnueita/emakko/vuosi	2,33	2,28	2,25
Keskimääräinen imetysaika, pv	30,42	30,8	31,3
Elävänä syntyneitä / pahnue	16,4	16,7	16,4
Kokonaispahnuekoko, kpl	17,4	18,3	17,8
Kokonaispahnuekoko, ensikko	15,4	16,0	15,8
Vieroitettuja porsaita / pahnue	14,6	14,6	14,0
Kuolleisuus ennen vieroitusta	10,9 %	12,2 %	14,5 %
Hedelmällisyystulokset			
Tehottomuuspäiviä / pahnue	9,3	12,0	14,5
Vieroituksesta tiineytykseen, pv	5,4	5,8	5,7
Uusinta-%	2,7 %	4,1 %	5,5 %
Porsimis-%	94,0 %	90,6 %	88,4 %

Ruokinta-kustannukset kuriin!

Saimme tammikuun alussa valmiiksi Ruokintakustannus kuriin -hankkeen alkukartoituskäynnit. Viime vuoden haasteellisen puintiajan ja parin tilan laajennusinvestointien valmistumisen vuoksi pääsimme aloittamaan käyntejä vasta lokakuulla.

Lopulta mukaan Ruokinta-kustannus kuriin -hankkeen lähti kymmenen tilaa Etelä-Pohjanmaalta. Alkukartoituskäynnillä kävimme läpi tilan toimintatapoja ja osastojen olosuhteita perusteellisesti. Alkukartoituksen perusteella teimme tilojen kanssa kehityssuunnitelmat tilakohtaisesti rehuhyötysuhteen parantamiseksi. Jokaiselta tilalta valittiin kahdesta kolmeen osastoa mukaan hankkeeseen, ja näiden osastojen rehunkulutusta ja sovittujen toimenpiteiden vaikutusta rehuhyötysuhteen parantamiseksi seurataan koko hankkeen ajan. Teemme kesän aikana vielä kontrollikäynnin hanketiloilla ja tarkastelemme ensimmäisiä tuloksia ja kokeilemme viimeiselle kahdelle ryhmälle uusia tai erilaisia toimenpiteitä.

ALKUKARTOITUSKÄYNTIEN TULOKSIA
 Kaikilla tiloilla oli analysoitu uuden sadon viljat ja palkokasvit sekä päivitetty ruokintasuunnitelma oli syötettynä

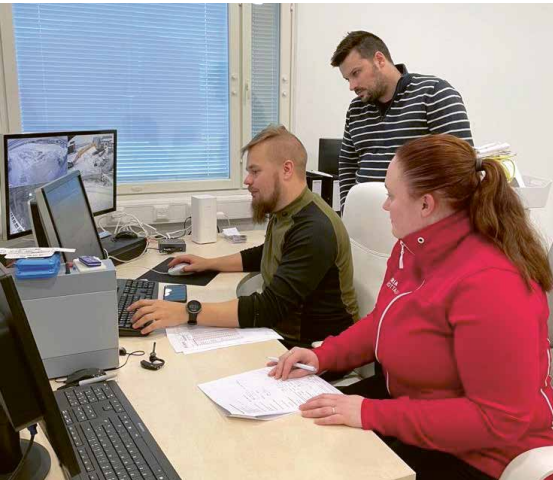
ruokkijalle. Kaikilla mukana olevilla tiloilla mitataan rehuhyötysuhdetta. Lähtötilanne oli selvillä, mutta virheet komponenttien tiedoissa ruokkijalla voivat aiheuttaa sen, että luku ei ole todellinen. Suurimmalla osalla tiloista oli komponenttien taustatiedoissa virheitä (kuiva-aine väärin tai energia-arvoissa virheitä). Poikkeamat olivat 3–5 % verrattuna ruokintasuunnitelman taustatietona käytettyihin arvoihin. Poikkeamat eivät kuulosta suurilta, mutta kun käytössä on useita komponentteja, joista mahdollisesti kaikilla on virheellinen tausta-arvo, on vaikutus rehunkulutukseen ja sitä kautta rehuhyötysuhteeseen suuri.

Hankkeen tiloilla päiväkasvut olivat 900–1100 grammaa, ja kaikilla tiloilla on genetiikkana kolmiroturisteytys. Rehuhyötysuhteessa oli jonkin verran vaihtelua tilojen välillä. Rehuhyötysuhde oli hanketiloilla keskimäärin 2,7 ry (25,9 MJ NE) lisäkasvukiloa kohti. Ruokintakertoja päivässä oli pääsääntöisesti viisi, ja yölevon pituus vaihteli

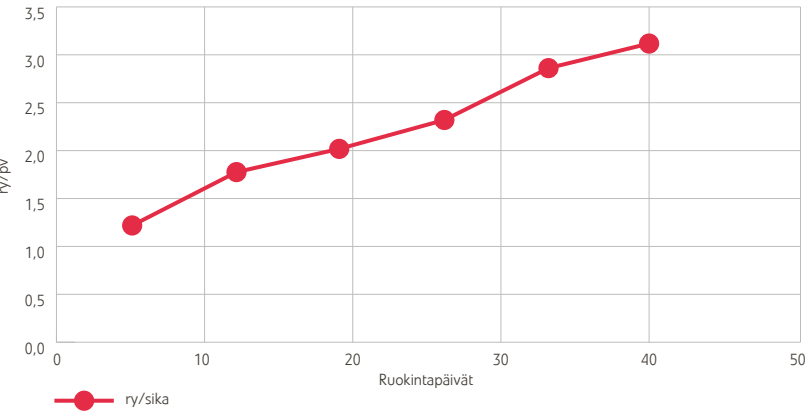
6,5 ja 11 tunnin välillä. Rehun pH ja viljojen jauhatuskarkeus tutkittiin alkukartoituskäynnillä. Kaikilla tiloilla jauhatuskarkeus oli optimaalinen.

Tilojen rehuhyötysuhde vaihteli välillä 2,54–3,1 ry (24,4–29,8 MJ NE) lisäkasvukiloa kohden.

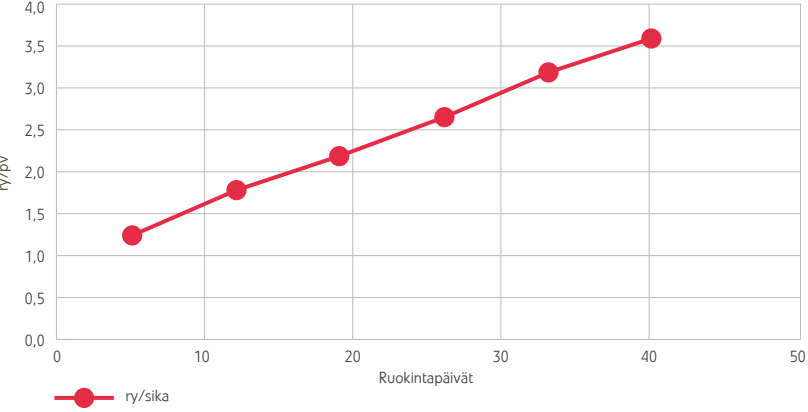
Liemirehun pH sen sijaan oli hieman korkea (5,0–5,1) osalla tiloista. Kaikilla tiloilla on käytössä ohravalkuaisrehuun perustuva ruokinta. Ohravalkuaisrehu on esihapotettu, mutta silti osalle tiloista suositeltiin hapon käyttöön ottamista, jotta välttyään rehun virheikäymiseltä. Liemirehun pH-tavoite on 4,2–4,5, jotta haitalliset bakteerit eivät pääse kehittymään sekoitussäiliössä tai putkistossa.

RY/SIKA IMISÄT

RY/SIKA LEIKOT

Leikot ovat ruokakäytökseltään aggressiivisempia ja nopeampia syömään kuin imisät, joten leikkojen ruokaa tulisi rajoittaa enemmän kuin imisien. Sekakarsinoissa imisät saattavat jäädä hieman jälkeen rauhallisemman syöntikäyttäytymisensä vuoksi. Muutamilla tiloilla otettiin hankeosastoilla käyttöön sukupuolilajittelu kokeeksi; tällä selvitetään vaikutusta rehuhyötysuhteeseen.

Imisien syöntikyky on hieman rajallisempi kuin leikoilla, joten niille voidaan antaa käytännössä vapaasti ruokaa. Leikot ovat herkempiä rasvoitumaan, joten niiden ruokintamäärää olisi hyvä rajoittaa loppukasvatusvaiheessa noin tasolle 3,3–3,5ry (31,7–34,6 MJ NE). Hankkeessa keräämme tietoa myös osastokohtaisesta rehunkulutuksesta viikoittain ja laskemme näistä rehuikäyrät. Näin tila saa tärkeää tietoa omasta rehuikäyrästään ja siitä, kuinka rehuikäyrää voisi muokata vastaamaan paremmin oman tilan sikojen syöntimääriä. ■

Virheikäyminen vaikuttaa myös rehu-seoksen maittavuuteen ja huonontaa rehuhygieniää, mikä vaikuttaa negatiivisesti rehuhyötysuhteeseen.

Hankkeessamme on mukana ruokkijoita useilta eri valmistajilta. Mukana on sekä jäännösvapaita ruokkijoita että kiertäviä, joten saamme kattavan tietopaketin eri ruokkijoiden toiminnasta ja ominaisuuksista. Mukana olevat ruokkijat ovat Weda, Pellon Graphics ja Pellon FeedFlow, Big Dutchman sekä Skilod. Saatua tietoa hyödynnämme muodostamalla tietokortteja hanketiloilta kerätystä tiedosta.

SUKUPUOLILAJITTELULLA TEHOKKUUTTA RUOKINTAAN
 Osalla tiloista sukupuolilajiteltiin poraat, mutta monella tilalla siat kasvoivat sekakarsinoissa. Sekakarsinoissa kasvattamisen haasteena on imisien ja leikkojen erilainen syöntitapa, joka tekee loppukasvatuksen rehuannoksien rajoittamisesta haasteellista.

RUOKINNAN MUISTILISTA

- Varmista, että käytössä olevat viljat ja palkokasvit on analysoitu mahdollisimman kattavasti.
- Tarkista ja päivitä komponenttien arvot ruokkijalle, etenkin liemikomponenttien kuiva-aine!
- Varmista, että ruokkijalle on syötetty oikea ruokintasuunnitelma oikealla tavalla (% energiasta, % kuiva-aineesta tai % painosta).
- Tarkista säännöllisesti liemirehun pH virheikäymisen välttämiseksi.
- Tarkista viljojen jauhatuskarkeus säännöllisesti.
- Seuraa kaukaloiden tyhjenemistä ja säädä ruokintaa tarvittaessa.
- Tee ruokkijalle vuosihuolto: tärkeää on taarata vaaka, jotta ruokkija ottaa komponentteja oikean määrän.

Ruisvehnää sioille?

Viime vuosina kiinnostus ruisvehnää kohtaan on lisääntynyt sikojen ruokinnassa, mutta käyttökokemuksia ja tutkimusta aiheesta on vielä melko vähän. Honkalan tilalla testattiin alkuvuodesta ruisvehnää sikojen rehuna.

Ruisvehnä oli alkujaan niimensä mukaisesti vehnän ja rukiin risteytys. Aiemmin ruisvehnä on ollut varsin sopimatonta yksimahaisille, koska se on ollut enemmän rukiin kuin vehnän kaltainen. Jalostuksen avulla nykyiset lajikkeet muistuttavat niin ulkonäön kuin ravitsemuksellisten arvojen suhteen enemmän vehnää kuin ruista, jonka vuoksi kiinnostus sen käyttöön eläinten ruokinnassa on kasvanut.

Uuden tukikauden viljelykiertovaatimus kannustaa viljaa viljeleviä tiloja hakemaan uusia kasveja viljelykiertoon. Syyskylvöinen ruisvehnä omaa korkean satopotentialin, se pensoo jo syksyllä ja sen talvenkestävyys on syysvehnää parempi. Luken viljatasearvion mukaan ruisvehnää viljeltiin viime satokaudella Suomessa 10 000 tn rehukäyttöön.

MITEN RUISVEHNÄN KANSSA ONNISTUTTIIN?

Honkalan tilalla ruisvehnä kattoi 30 % käytetystä viljan määrästä. Ruisvehnän valkuaispitoisuus oli ohraa heikompi, ja siksi valkuais täydennykseksi rehuun

tarvittiin ohraruokintaa hieman enemmän ohravalkuaisrehua.

– Ruisvehnä toimii kohtuullisen hyvin sikojen rehussa”, toteaa koetointia Honkalan tilalla käytännössä pyörittävä **Jaakko Honkala**.

”Molemmat viljalajikkeet toimivat sikojen rehukomponenttina ja tuovat sitä kautta mahdollisuuksia pellon viljelykiertoon.”

– Jos jotakin tekisin toisin, niin laskisin hieman ruisvehnän määrää. Syönnin kanssa oli hieman haasteita, ja ruokintamääriä piti laskea normaalisti tasosta. Voi olla, että ruisvehnä ei ollut niin maistavaa kuin normaali rehu.

Honkala muistuttaa myös rehunäytteiden oton tärkeydestä.

– Kun uusia rehukomponentteja testataan, on todella tärkeää analysoida rehunäytteitä, jotta tiedetään oikeasti mitä syötetään. Kokemus oli kokonaisuutena positiivinen, ja uusintakoe voitaisiin tehdä esimerkiksi 20 %:n käyttömäärällä.

Ruisvehnällä ruokittujen sikojen tulokset eivät olleet aivan sitä luokkaa kuin mitä Honkalassa yleensä. Päiväkasvu oli 1070 g päivässä ja sikojen lihakkuusprosentti 58,8. Sikojä jouduttiin myös siirtämään normaalia enemmän sairaskarsinaan hännänpu-
rennan vuoksi.

Vuoden 2021 loppupuolella tehtiin ruokintakoe, jossa käytettiin ruista samalla viljan suhteella kuin ruisvehnää tässä kokeessa. Näiden kokeiden perusteella ruis toimi ruisvehnää paremmin. Molemmat viljalajikkeet kuitenkin toimivat sikojen rehukomponenttina ja tuovat sitä kautta mahdollisuuksia pellon viljelykiertoon. Taloudellisesti tarkasteltuna kummastakaan lajikkeesta ei kannata juurikaan maksaa ohraa korkeampaa hintaa. ■

Vastuullisuus-työssä on nyt tekemisen meininki

Lähes kaikki yritykset ja toimialat ovat tänä päivänä yhteisen haasteen edessä; enää ei riitä, että kertoo toimivansa vastuullisesti, vaan vastuullisuus pitää pystyä mittaamaan ja todentamaan. Atria Sika -ketjussa vastuullisuustyö onkin nyt hyvässä vauhdissa.

Vastuullisuus viittaa käytäntöihin ja päätöksiin, joissa otetaan huomioon yhteiskunnalliset, taloudelliset ja ympäristöön

kohdistuvat vaikutukset sekä eläinten hyvinvointi. Lisäksi vastuullinen toiminta voi olla kilpailuetu yrityksille, sillä yhä useammat kuluttajat ovat tietoisia sen merkityksestä ja valitsevat mieluummin vastuullisesti toimivien yritysten tuotteita.

Vastuullisuuden todentaminen tulee tulevaisuudessa todennäköisesti vaikuttamaan investointien rahoituksen saantiin ja mahdollisesti rahoituksen hintaan. Vaikka aihe on haastava, on se välttämätön askel tulevaisuuteen, ja siksi olemme strategisen pohdinnan jälkeen päättäneet siirtyä toteutukseen viipymättä.

VAIKUTUKSET KETJUN TOIMINTAAN

Mitä tämä tulee käytännössä tarkoittamaan Atria Sika -ketjussa? Tiivistetysti voidaan todeta, että alussa tarvitaan tiedon keräämistä ketjun toiminnasta, niin tiloilta kuin teollisuudesta, tunnuslukujen laskemista ja vastuullisuusindeksin luomista näistä tunnusluvuista. Indeksitoimii jatkossa kehityksen mittarina.

Kokonaisuudesta vastaa Atrian vastuullisuuspäällikkö **Teija Paavola** apunaan A-Tuottajien ja Atrian eri alojen asiantuntijoita.

Atria Sika -ketjussa vastuullisuustyön aloitus ajoittui aikataulullisesti hyvin tuotantosopimus uudistuksen kanssa. Päädyimme ratkaisuun, jossa pilotoimme aluksi indeksin luomista pienemällä tuottajaryhmällä, ja kun toimintatavat ovat selvillä laajennamme vastuullisuustiedon keräämistä suurempaan ryhmään. Pilotointivaiheeseen lähtee viisi erikokoista ja maantieteellisesti eri alueilla sijaitsevaa verkostoa. Näiden viiden emakkosikalan perässä on noin 30 lihasikalaa.

KOHTI SOIJATONTA RUOKINTAA

Yksi pilotointivaiheeseen mukaan lähtenyt emakkotila on Laitisen tila Utajärvellä. **Arttu Laitisen** sikalassa on reilut 300 emakkoa, ja valmistelutyöt vastuullisuustodentamiseen liittyen ovat alkaneet. Ensimmäinen taustatietokysely on täytetty, ja nyt tilalla tehdään käytännön toimenpiteitä. Suurin alkuvaiheen muutos on siirtyminen soijattomaan

ruokintaan. Tätä valmistellaan parhaillaan sekä tekniikkaan että seoksiin liittyen. Soijaton ruokinta tarkoittaa Laitisen tilalle uusia liemiä ja kuivia rehuraaka-aineita.

Soijattomaan ruokintaan siirtymisessä asiantuntijana toimii A-Rehun myyntipäällikkö **Soile Kirmanen**. Koska tilojen lähtökohdat ovat esimerkiksi ruokintatekniikan osalta erilaiset, pitää toimenpiteet suunnitella tilakohtaisesti. Atria Sika -ketjussa on tehty paljon emakoiden ja porsaiden soijattoman ruokinnan kokeita, joten muutosta valmistellaan luottavaisin mielin.

– En epäroinyt hetkeäkään lähteä vastuullisuuspilotointiin mukaan, vaan se tuntui itsestään selvältä, sillä ajassa eläminen on tärkeää. Lihantuottajat ovat yhä enemmän julkisen tarkastelun ja arvostelun kohteena. Oikeus tuottaa sianlihaa ansaitaan, kun voimme osoittaa, että olemme vastuullisia, toiminta kehittyy ja tekemisemme kestää myös ulkopuolisen tarkastelun”, toteaa Arttu Laitinen.

Ensimmäinen vastuullisuusindeksitulos on tarkoitus julkaista loppuvuodesta, ja tulemme kertomaan sisällöstä silloin tarkemmin. ■

Hivenaineiden lähteet uudistuvat A-Rehun kivennäisissä

Hivenaineet, kuten kupari ja sinkki, ovat tärkeitä eläimen terveyden ja tuotoksen kannalta. Uuden sukupolven hydroksihivenaineet ovat hyvin imeytyviä, ja niillä on korkea bioaktiivisuus ilman negatiivisia vaikutuksia syöntiin, muiden ravintoaineiden imeytymiseen tai ruuansulatuskanavan terveyteen.

Optimaalinen hivenaineiden saanti hyvin imeytyvistä lähteistä on välttämätöntä puutostilojen ja niistä aiheutuvien terveydellisten seurausten välttämiseksi ja hyvän tuotannon saavuttamiseksi. Hivenaineilla, kuten kuparilla ja sinkillä, on aineenvaihdunnassa ja entsyymien toiminnassa useita monimutkaisia rooleja. Kuparia tarvitaan muun muassa elimistön lämmönsäätelyyn, hermoston viestien muodostukseen, vastustuskyvyn kehittymiseen sekä hemoglobiinin muodostukseen ja sydämen toimintaan. Yhdessä sinkin kanssa se on välttämätön sorkan pohjan terveydelle sekä luiden kasvulle ja luustoa tukevan rustokudoksen muodostumiselle. Sinkillä on myös tärkeä rooli haavojen paranemisessa ja ihon terveydessä. Sitä löytyykin kaikista elimistön kudoksista, elimistä ja nesteistä.

KAIKESSA ON KYSE SIDOKSISTA
Hivenaineiden on perinteisesti ajateltu olevan joko epäorgaanisia tai orgaanisia yhdisteitä.

Epäorgaanisia ovat esimerkiksi kaikki sulfaatit. Niissä atomit ovat kiinni toisissaan ionisidoksilla, jotka ovat hyvin heikkoja. Tästä johtuen sulfaatit ovat erittäin liukenevia jo neutraalissa pH:ssa. Hivenaineiden saannin kannalta heikkojen sidosten ongelmallinen puoli on se, että jo pötsissä vapautuneet erilliset atomit muodostavat muiden, pötsissä vapaina olevien ravintoaineiden kanssa uusia liukenemattomia yhdisteitä. Tämä heikentää hivenaineiden imeytymistä ohutsuolesta ja lisää ympäristön kuormitusta.

Hyvin imeytyvät hydroksihivenaineet takaavat hyvän terveyden ja korkean tuotoksen.

Orgaanisissa hivenaineissa metalliatomi on sitoutunut johonkin orgaaniseen molekyyliin, esimerkiksi proteiiniin tai hiilihydraattiin. Näitä orgaanisia molekyylejä kutsutaan ligandeiksi, ja niitä on useita erilaisia. Riippuen ligandista itse hivenaineen määrä ja imeytyvyys voi vaihdella suuresti.

HYDROKSIHIVENAINEIDEN ERINOMAISUUS
Uusin hivenaineiden ryhmä on hydroksihivenaineet. Ne muodostuvat kovalenttisin sidoksin, ja niillä on erityinen kiderakenne. Nämä ominaisuudet tekevät hydroksihivenaineista stabiileja pötsissä. Ne hajoavat vasta juokсутusmahan happaman ympäristön jälkeen ohutsuolen alussa, kun pH jälleen nousee. Tämä varmistaa, että metalliatomit eivät muodosta uusia imeytymättömiä muotoja ennen ohutsuolta ja hivenaineet säilyvät lähes täydellisesti imeytyvinä. Hydroksihivenaineet ovatkin paras tapa lisätä hivenaineita nautojen ruokintaan. ■

Kryptosporidioosi-hankkeen satoa

Uudet tutkimustulokset vahvistavat käytännön kokemuksia kryptosporidioosin kurissa pitämisestä. Tärkeintä on sairaiden vasikoiden erottaminen terveistä, karsinoiden käyttäminen tyhjänä ja niiden pesu pesuaineella sekä kunnollinen kuivattaminen vasikkaerien välillä.

Kryptosporidioosi on lisääntynyt voimakkaasti nautatiloillamme noin kymmenen vuoden ajan. Vuoden vaihteessa päättynyt Ruokaviraston, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sekä Työterveyslaitoksen yhteistyönä useiden eri tahojen kanssa toteuttama Kryptosporidioosi – nouseva zoonoosiuhka nautakarjoissa -hanke toi runsaasti uutta tietoa vitsauksen kurissa pitämiseksi.

TARTUNNAN LEVIÄMINEN
Hankkeessa todettiin useita vasikoiden tartuntariskien vaikuttavia tekijöitä. Riski kasvoi karjakoon noustessa ja tilojen välisten kontaktien lisääntyessä. Sairaiden vasikoiden erottelu, useamman pikkuvasikoiden ryhmäkarsinan käyttö ja vasikoiden hoitoon varattu aika vähensivät tartuntariskiä. Tartunta voi levitä eläintenhoitajiin ja heidän mukanaan myös perheenjäseniin. Alttiimpia ovat työuransa alussa olevat henkilöt. Ripuli, vatsakipu ja pahoinvointi olivat tehdyssä tutkimuksessa yleisimmät kryptosporidioosin oireet. Ne kestivät

keskimäärin 12 päivää. Noin kolmannes potilaista joutui suonensisäiseen nestehoitoon. Suurin osa potilaista työskenteli säännöllisesti nautojen kanssa.

”Sairaiden vasikoiden erottelu, useamman pikkuvasikoiden ryhmäkarsinan käyttö ja vasikoiden hoitoon varattu aika vähensivät tartuntariskiä.”

Maaailmanlaajuisesti yleisintä vasikoiden Cryptosporidium parvum -tyyppiä todettiin 68 %:ssa tartuntatilojen vasikoiden näytteistä, 40 %:ssa kontrollitilojen näytteistä ja 58 %:ssa ihmisten potilasnäytteistä. Toinen yleinen alatyyppejä todettiin noin viidenneksessä tartunnoista. Nämä kaksi alatyyppejä selittivät suurimman osan todetuista tartunnoista.

AMMATTITAUDIN VAHVISTAMINEN
Ihmisten tautitapausten jäljittäminen vasikoiden tartuntoihin todettiin olevan käytännössä vaikeaa. Tästä syystä ammattitaudin vahvistamiseksi riittäviä edellytyksiä voisivat hankkeen mukaan olla seuraavat seikat:
1. Työntekijällä on diagnosoitu kryptosporidioosi
2. Työntekijällä on ollut vasikkakontakti
3. Työssä altistumisaika on sopiva taudin itämisaikaan
4. Muuta todennäköistä tartuntalähdettä ei ole tiedossa

Suojainten käytössä ja käsienspesukäytännöissä havaittiin parantamisen varaa. Myös kännykän käyttöön ja suojaamiseen kannattaisi kiinnittää huomiota, jotta tartunnan leviämistä vasikoista ihmisiin voitaisiin vähentää. Ympäristöperäisten tartuntojen riski jäi suoraa eläinkontaktia epäselvemmäksi, vaikka kaikissa valumavesinäytteissä todettiin geenimarkkeritekniikoilla märehitijöiden suolistobakteereihin viittaavia perintötekijöitä. ■

 Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Kerääjäkasvien hyödyt ja haasteet

Kerääjäkasvien positiivisista vaikutuksista puhutaan paljon, mutta vähemmän keskusteltu aihe on niiden vaikutus pääkasvin satotasoon ja laatuun. Valkuaista Pellosta -hanke tutki kaksivuotisessa pilottikokeessa kerääjäkasvien vaikutusta viljan satoon ja laatuun sekä kerääjäkasvien esikasvivaikutusta.

Kerääjäkasvien positiivisiin vaikutuksiin voidaan lukea pellon lisääntynyt biomas-san tuotanto, satokasveilta ylijääneiden ravinteiden sitominen ja pitkällä aikavälillä maan rakenteen parantaminen. Joissain olosuhteissa kerääjäkasveilla voidaan parantaa pel-lon kantavuutta. Hyvistä vaikutuksista huolimatta on kuitenkin syytä muistaa, että kerääjäkasvien käyttöön voi liittyä myös haasteita. Ne vievät satokasveilta ravinteita, mikä voi heijastua alentu-neena satotasona ja laatuna. Väärin valittu kerääjäkasvi suhteessa sato-kasviin ja kasvualustaan voi aiheuttaa lisäksi haasteita korjuuseen ja jopa kasvitautien esiintyvyyteen. Joillekin satokasveille, kuten herneelle, ei voida suositella kerääjäkasvien käyttöä mis-sään tilanteessa.

Kasvukausi 2021 oli normaalia kuivempi, mutta tämä ei haitannut kerääjäkasvien itämistä. Kasvukau-

den aikana tehtiin kasvustoseurantaa, jossa tarkkailtiin rikkakasveja, tauteja, tuholaishyönteisiä sekä sitä, oliko eri käsittelyjen välillä havaittavissa silmämääräisesti eroja. Sadonkorjuun kynnyksellä kasvustosta määritettiin satokomponentit ja puinnin yhteydessä otettiin laatunäytteet. Sadot laskettiin pisteotantamenetelmällä. Menetelmä ei kykene huomioimaan puinti- tai kuivaustappioita, mutta eri käsittelyi-den välisen vertailun luotettavuus on hyvällä tasolla.

VALKOAPILA PARANTAA VILJAN SATOA JA LAATUA

Syksyn 2021 satokomponenttimääri-tyksissä havaittiin eri kerääjäkasveilla olevan selkeät erot viljan tuhannen jyvän painoon. Korkeimmat painot löytyivät kontrolli- sekä valkoapilakais-toilta, kun taas selvästi matalin paino oli niittynurmikalla. Valkoapilakaistalle kehittyi eniten tähkällisiä versoja ne-

liömetriä kohden. Matalin tähkällisten versojen tiheys oli italianraiheinällä. Eri kerääjäkasvien vaikutus viljan heh-tolitrापainoon oli maltillinen, mutta valkoapilakaistan hehtolitrापaino oli muita käsittelyjä 0,6–1,0 kg korkeampi.

Valkoapilan läsnäololla oli posi-tiivinen vaikutus viljan satotasoon. Muiden kerääjäkasvien kohdalla vai-kutus oli päinvastainen. Laadullisesti tulokset olivat samankaltaiset, mutta valkoapila nosti viljan valkuaispitoi-suutta verrattuna kontrolliin ja muihin kerääjäkasveihin. Italianraiheinä ja niittynurmikka alensivat viljan valkuaispitoisuutta, joka oli selkeästi matalampi kuin tilanteessa, jossa viljaa viljeltiin ilman kerääjäkasvia. Tulosten perusteella voidaan todeta heinämäisten kerääjäkasvien syvän satokasvilta ravinteita, mikä näkyi alentuneena satotasona ja laatuna. Tämänkaltaisia tuloksia on saatu myös muissa tutkimuksissa.

KERÄÄJÄKASVIVAIKUTUS VILJAN SATOON JA LAATUUN SEKÄ NIIDEN ESIKASVIVAIKUTUS

Kerääjäkasvi	Sato kg/ha 14 % kost.	Valkuaissato kg/ha
Kerääjäkasvivaikutus		
Kontrolli (ei kerääjäkasvia)	7800	870
Valkoapila	+700	+90
Niittynurmikka	-1100	-190
Italianraiheinä	-1000	-140
Esikasvivaikutus		
Kontrolli (ei kerääjäkasvia)	9700	1100
Valkoapila	-1400	-190
Niittynurmikka	-1100	-160
Italianraiheinä	-2100	-280

VALKUAISTA PELLOSTA -HANKEEN PILOTTIKOE

PAIKKA: Etelä-Pohjanmaa, Lapua

AIKA: 2021–2022

KERÄÄJÄKASVIT: niittynurmikka, valkoapila ja italianraiheinä

Kokeen kontrollina oli kaista, johon kerääjäkasvia ei kylvetty.

SATOKASVI: monitahoinen ohra, joka lannoitettiin kaikille käsittelyille samalla tavalla

haitallisesti. Niittynurmikka on kooltaan pieni heinä, minkä vuoksi se valikoitui kokeeseen mukaan. Sen voidaan ajatella edustavan ominaisuuksiltaan kerääjä-kasvien näkökulmasta heinien parhaim-mistoa. Kasvaessaan vaatimattomana sen voidaan olettaa vievän maltillisesti ravinteita pääkasvilta ja huomattavasti vähemmän kuin esimerkiksi italianrai-heinä. Tämä ennako-oletus toteutui esikasvivaikutusta tarkastellessa, vaikka itse kerääjäkasvivaikutus oli yhtä haitalli-nen kuin italianraiheinällä.

”Suosi kerääjänä valkoapilaa, mutta älä lopeta sen viljelyä.”

LANNOITUSTA TARVITAAN

Valkoapila typensitojakasvina todennä-köisesti jättää ravinteet pääkasvin käyt-töön varsinaisena viljelyvuotena, ja sillä

voi olla epäsuoria positiivisia synergiavai-kutuksia viljan kanssa viljeltynä, mikä näkyi vahvana positiivisena vaikutuksena vuonna 2021. Esikasvina valkoapila ei toimi samoin, ja sen aiheuttama sadon ja laadun alenema aiheutui todennäköi-sesti runsaan apilamassan hajotuksen syömästä ravinnemäärästä, joka oli siten pääkasvin kasvusta pois.

Biomassan hajotuksesta vastaavat mik-robit vaativat energiaa ja ravinteita toimi-akseen ja niiden käyttämä typpimäärä voi hajotettavan massan määrästä ja laadusta riippuen olla jopa 70 kg/ha. Mikäli tätä tarvetta ei kompensoida lannoitusta lisäämällä, seurauksena voi olla sadon alenema ja laadun heikkeneminen, kuten tässä kokeessa kävi. Viljan hinnasta riip-puen 97 €/ha kerääjäkasvituki voi helposti jäädä liian alhaiseksi kompensoidakseen kerääjistä aiheutuvaa haittaa. Yhteenve-tona voidaan tämän kokeen perusteella sanoa, että suosi kerääjänä valkoapilaa, mutta älä lopeta sen viljelyä. ■

 Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Onni on sonni, joka saa emot tiineeksi

Kesä ja emolehmien astutuskausi lähenevät kovaa vauhtia, ja sonnihankinnat ovat monelle ajankohtaisia. Kun mieluinen sonni on löydetty ja siirretty ajoissa laumaan, huokaisee moni helpotuksesta – tämä ei kuitenkaan saisi jatkua loppukesään asti, vaan sonnin toimintaa olisi hyvä seurata päivittäin koko astumiskauden ajan.

Hyvä tiinehtyminen on kannattavan emolehmä-tuotannon kivijalka. Vain tällä keinolla voidaan taata päätuotteen, pihvivasikoiden saanti.

Tiinehtymiseen vaikuttavat paitsi yksilöt itsessään, myös ruokinta, astumisympäristö ja muut olosuhteet.

Toimiva siitossonni on tietysti merkittävin yksittäinen tekijä. Näin ollen on

tärkeä muistaa, että nuorsonnille ei tulisi laittaa liikaa naaraita astutusryhmään. Hyvä nyrkkisääntö astutusryhmän koolle on korkeintaan yhtä monta naarasta kuin sonnilla on sillä hetkellä ikää kuu-

kausina, esimerkiksi 16 kuukauden iässä 16 naarasta. Jos sonni on syntynyt vasta toukokuussa, ei sillä voida astuttaa kuin noin kymmenen naarasta kesän aikana, ja tällöin sonni ostetaan lähinnä seuraavia astutuskausia varten.

Astutusryhmän suunnittelussa tulisi huomioida nuorsonnin rotu, takakorkeus ja kivesten ympärysmitta: mitä pienemmät kivekset, sitä pienempi ryhmä. Mitä nuorempi sonni, sitä pienempi ryhmä. Mitä matalampi sonni, sitä tärkeämpää on etukäteen arvioida, yltääkö sonni astumaan lehmiä. On myös järkevää etukäteen arvioida, onko astutusryhmässä muita haasteita, jotka haittaavat sonnin normaalia astumiskäyttäytymistä. Yksilöiden välisiä eroja toki löytyy, mutta yleisesti tiedetään, että angus, hereford ja simmental ovat kivesten koon ja hedelmällisyyden puolesta aikaisemmin kehittyviä kuin charolais ja limousin. Etenkin limousin-sonnit kehittyvät hitaammin hedelmällisiksi tai kooltaan riittäviksi.

VAIN TERVE SONNI PYSTYVY TIINEYTTÄMÄÄN

Sonnin pito-olosuhteet, stressi ja erityisesti sillä jo vasikka-aikana mahdollisesti olleet, piileviksikin jääneet sairaudet, vaikuttavat merkittävästi sen suorituskykyyn, jalkojen terveyteen ja siementuotantoon. Mikäli sonni päätyy uudella tilalla liian vaativiin tehtäviin, ei hedelmättömyyttä voi välttämättä suoraan laittaa sonnin syyksi. Sonnin ruokinta, juomaveden saanti ja kunto astutuskaudella sekä helteet vaikuttavat siementuotantoon ja kykyyn astua. Rehun on oltava hyvälaatuista sekä tasapainoista, ja sitä on oltava riittävästi tarjolla. Kivennäisruokinnasta tulee myös muistaa huolehtia.

Mikäli sonni alkaa ontua tai siinä on jotain muuta tavallisesta poikkeavaa, on oireiden syy pyrittävä selvittämään mahdollisimman pian ja sonnille suotava lepoa ja annettava hoitoa niin, ettei terveydentila huonone entisestään.

KIIMAT YLÖS

Mitä havaintoja astutuskaudella sitten pitäisi tehdä? Sonnin käyttäytymistä, astumista ja astutusryhmän kiimojen esiintymistä olisi hyvä seurata koko astumiskauden ajan. Tämä tarkoittaa sitä, että muistiin kirjataan, mikä lehmä tai hieho on ollut kiimassa ja minä päivänä, ja kuinka moni on uusunut 21 vuorokauden välein kiimansa. Jokaista astumista ei tarvitse nähdä – voit yhtä lailla kirjata ylös vain kiimat.

Sonnin teknisesti onnistunut astuminen on pyrittävä näkemään. Sen tunnistaa siitä, että sonni nousee lehmän päälle oikein, sen molemmat takajalat nousevat hetkeksi ilmaan toimituksen loppuksi ja astutun lehmän häntä jää koholle. Huolella tehdyt kiimahavainnot auttavat poikimaukautella poikimapäivien ennustamisessa, ja niistä voi tarvittaessa osoittaa tarkat muistiinpanot mahdollisessa reklamaatiotilanteessa.

On tavallista, että osa kiimoista uusii, varsinkin nuorsonnin astutusryhmässä. On kuitenkin tärkeää seurata lehmien kiimakäyttäytymistä ja arvioida tilanteen vakavuutta. Hälytyskellojen pitäisi alkaa soida, jos useampi lehmä alkaa olla toisen – tai jopa jo kolmannen – kerran kiimassa.

Jos Atrian siitossonnikasvattamosta ostetun sonnin hedelmöityskykyä on syytä

**”Hyvä nyrkkisääntö
astutusryhmän koolle
on korkeintaan yhtä
monta naarasta kuin
sonnilla on sillä hetkellä
ikää kuukausina.”**

epäillä, ostajan on otettava yhteys Susanna Vehkaojaan hankintavuoden heinäkuun loppuun mennessä ja varauduttava teettämään tiineystarkastukset mahdollisimman pian mieluiten eläinlääkärillä. Tiineystarkastutuloksista on pyydettävä kirjallinen lausunto tai todistus. Ennen reklamaation tekemistä on syytä pohtia, voiko kiimojen uusimiseen olla muitakin syitä kuin sonnin taitamattomuus tai hedelmättömyys. ■

CHAROLAIS-SONNI ARON Urpo oli Atrian siitossonnihuutokaupan kallein sonni tänä vuonna; hinta nousi 8600 euroon.

Siitossonnihuutokauppa 2023

Atrian historian 19. siitossonnihuutokauppa pidettiin kolmen edellisen vuoden tavoin sähköisesti. Sonneihin pääsi tutustumaan edellisviikolla paikan päällä, ja samalla ostajat tapasivat toisiaan ja sonniin syntymäkarjojen edustajia. Ensimmäisellä huutokauppakierroksella myytiin yhteensä 68 sonnia.

Korpi-Heikkilän Ulle nousi Atrian sonnihuutokauppojen kalleimmaksi limousin-sonniksi lyöden viime vuoden ennätyksen 1400 eurolla. Limousinien keskihinta oli rotunsa korkein Atrian historiassa, ja myös angus-sonniin keskihinta nousi ennätyksellisen korkealle, vaikka myyntimäärä nousi edellisestä vuodesta. Sonniin keskihinta nousi kaikkien aikojen korkeimmalle tasolle, vaikka sonneja oli myynnissä 159 kappaletta, enemmän kuin koskaan aiemmin.

Viking Genetics osti huutokaupasta peräti kolme sonnia keinosiemennykseen. Jos kaikki menee odotusten mukaisesti, tullaan suomalaisillekin tiloille saamaan myöhemmin siemenannoksia Haukiniemen Tsaarista (limousin), JJ Trubaduuri HHS:sta (hereford) ja Männistön Ublackista (angus).

Lue koko huutokauppatiedote:
atriatuottajat.fi/siitossonnihuutokauppa-2023

Nuorten ryhmästä ideoita, varmuutta ja vertaistukea

Menestyvä ja ilmastokestävä karjatalous -hankkeessa pyörii kaksi nuorten ryhmää, joista toinen järjestetään Pohjois-Pohjanmaan eteläosassa ja toinen Vaala-Tornio akselilla. Saimme nuoria yrittäjiä mukaan suunnittelemaan ryhmien sisältöä, ja päädyimme johtamiseen, talouteen ja tilan imagoon liittyviin aiheisiin.

Ryhmien ensimmäisillä tapaamiskerroilla suunnitimme yhdessä tulevia aiheita tarkemmin, ryhmäläisten toiveita kuunnellen. Osallistujat ovat nuoria yrittäjiä kehittyviltä maito- ja lihanautailoilta. Yrittäjät ovat eri vaiheissa tilan omistajuudessa; osa on vielä työntekijöinä vanhemmillaan, osa on mukana yhtymässä tai osakeyhtiössä ja osa omistaa yrityksen itse. Tämä on aihe, josta pääsee vaihtamaan ajatuksia ryhmässä, sillä esimerkiksi yhtiöittäminen tehneet voivat antaa vinkkejä sitä harkitseville.

VERTAISTUKEA JA UUSIA TUTTAVUUKSIA
Tapaamisissa paneudutaan syvästi lähemmäs päivän aiheeseen alustuksen pohjalta ja jaetaan kokemuksia aiheesta. Tavoitteena on, että jokaisella kerralla osallistujat miettivät päivän teemaa myös omasta näkökulmastaan. Alustuk-

sen pitäjänä on ryhmän ohjaajien lisäksi mentoreita eli kokeneempia maatalousyrittäjiä sekä muita alan asiantuntijoita. Tilan johtaminen on nykyisin todella vaativaa työtä, ja moni nuori yrittäjä astuu isoihin saappaisiin ottaessaan päävastuun tilan pyörittämisestä. Opitavaa asiaa on valtavan paljon. Ryhmään osallistumisen kautta voi saada varmuutta tilan johtamiseen sekä talouden hallintaan.

Nuorten ryhmään osallistuminen antaa hyvän mahdollisuuden jakaa ajatuksia toisten samankaltaisessa tilanteessa olevien maatalousyrittäjien kanssa. Tulevaisuuttakin ajatellen on tärkeää oppia tuntemaan toisia nuoria lähiseutujen maatalousyrittäjiä. Usein pienryhmässä syntyy tärkeitä ihmissuhteita, jotka jatkuvat pienryhmän päättyäkin – tai voi syntyä yhteistyökuvioita ryhmäläisten kesken. On myös avartavaa päästä kuulemaan ja näkemään muiden

yrittäjien onnistumisia ja haasteita. Käymme tapaamisten lopuksi tuotanto-kierroksella, vaikka tapaamisen teema ei koskisi suoraan tuotantoa. Näin nuoret yrittäjät pääsevät näkemään erilaisia tuotantotiloja ja saavat toisiltaan hyviä vinkkejä tuotannon kehittämiseen.

BUDJETOINNILLA TALOUS HALLINTAAN

Yhden kerran aiheena oli molemmissa ryhmissä budjetointi. Monilla tiloilla budjetointi on säännöllisessä käytössä, ja sen avulla on saatu talouden hallinta aivan uudelle tasolle. Paljon on kuitenkin tiloja, joissa budjetointia ei vielä ole otettu käyttöön ja rahavirtojen hallinta voi olla pitkälti ”korvien välissä”. Budjetoinnin tärkeys korostuu valtavasti, kun tilakoko kasvaa, ja se kannattaa ottaa viimeistään silloin käyttöön, kun nuori yrittäjä ottaa päävastuun tilan taloudesta.

Budjetoinnin myötä syntyy parempi käsitys esimerkiksi siitä, milloin voi tehdä isompia investointeja ja millaista rahoitusta investointiin tarvitaan. Tilat, joilla on käytössä sähköinen kirjanpito ja ohjelma, joka luo automaattisesti alustavan budjetin kirjanpidon pohjalta, ovat erittäin tyytyväisiä ja suosittelevat vastaavaa järjestelmää myös muille tiloille. Joillakin tiloilla on käytössä Excel-pohja, joka vaatii lukujen täyttämistä käsin. Excel-pohjan avulla pääsee hyvin alkuun ja rahavirrat tulevat tutuiksi.

HENKILÖSTÖJOHTAMINEN JA ITSENSÄ JOHTAMINEN

Miten saada työt sujumaan hyvässä yhteistyössä kaikkien tilalla työskentelevien kesken? Entä miten saada aikaa itselle ja perheelle valtavan työmäärän keskellä? Ryhmässä vieraili myös kokenempi maatalousyrittäjä, joka

kertoi, mitä keinoja hänellä on ison tilan henkilöstöjohtamiseen, tiedonkulkuun sekä oman työn ja vapaa-ajan välisen tasapainon löytämiseksi. Työajan pitäminen kohtuullisena ei ole helppoa, mutta esimerkiksi antamalla vastuuta työntekijöille sekä käyttämällä urakoitsijoita omaa työtaakkaa saa jaettua.

Nuorena jaksaa paljon, mutta jos tekee liian kauan pitkää päivää, voi elämästä pikkuhiljaa kadota värit. On tärkeää opetella jo nuorena järjestämään aikaa itselle ja läheisille. Mietimme ryhmässä, millainen on tällä hetkellä itse kunkin tyypillinen työviikko. Entä millainen olisi tavoitetyöviikko? Lopuksi pohdimme keinoja, joilla tavoitteeseen voisi päästä. Yhtenä tärkeänä asiana esille nousi parempi suunnittelu. Tämän tyyppisiä aiheita ryhmissä käydään läpi – positiivisella otteella. ■

Kysyimme nuorten ryhmään osallistuneelta Henri Jurmalta hänen kokemuksistaan

Miksi lähdit mukaan Mika-hankkeen nuorten ryhmään?

Täällä pääsee verkostoitumaan ja tapaamaan nuoria, samassa tilanteessa olevia yrittäjiä sekä kehittämään tilansa johtajana.

Millaisia kokemuksia sinulla on tapaamisista?

Positiivinen ilmapiiiri muiden tuottajien kanssa. Kehittämisen ja tekemisen meininki.

Mikä on ollut mielestäsi haastavinta maatilayrityksen toiminnassa?

Kokonaisuuden hallitseminen, kun on paljon eri osa-alueita.

Mikä on mukavinta?

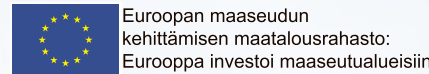
Saa kehittää omaa tilaa ja näkee omien päätösten sekä työn jäljen ja vaikutukset.

Terveiset muille nuorille maatilayrittäjille:

Positiivisesti kehittäen eteenpäin.

Viisi vuotta nurmen ilosanomaa

Tuottava nautatilan nurmi -hanke sai viidennen toimintavuotensa jälkeen työnsä päätökseen maaliskuussa 2023. Menneisiin vuosiin on mahtunut lukematon määrä nurmi-aiheista inspiroivaa toimintaa ja kohtaamisia pienryhmissä, työpajoissa, seminaareissa ja muissa tilaisuuksissa niin pellon laidalla kuin verkossa.

Hankkeen eräänä suurimpana osana sen koko toiminnan ajan oli pilottikoetointi, jota toteutettiin noin kymmenellä kotimaisella aktiivitulalla. Onko sinulle selvää esimerkiksi, että sängin korkeuden nostaminen vaikuttaa positiivisesti nurmien satotasoon tai että juolavehna alentaa säilörehun D-arvoa merkittävästi? Jos kyllä, hienoa! Nämä ovat esimerkkejä tuloksista, jotka ovat saaneet alkunsa Tuottava nautatilan nurmi -hankkeen alla tehdystä pilottityöstä ja ovat myöhemmin jalkautuneet tilojen käyttöön. Pilottitulaverkosto ja yrittäjät tilojen takana ovat jättäneet työpanoksellaan merkittävän kädenjäljen kotimaisen nurmentuotannon eteenpäin viemiseen.

PIENRYHMÄT OVAT NIMEÄÄN SUUREMPIA

Laiduntamisen ja säilörehun tuotannon kehittämiseen tähtääviä pienryhmiä pyöri parhaimmillaan lähemmäs 20 kappaletta noin puolen Suomen kokoisella hankealueella. Pienryhmissä oli mukana noin 160 maatilaa ja tuottajia noin 200.

Osa ryhmistä toimii vielä tänäkin päivänä jonkun toisen hankkeen alla, kun taas toiset on jätetty telakalle.

Kaikkiin ryhmiin liittyy näin vetäjän näkökulmasta mukavia ja hienoja mui-toja kohtaamisten ja keskustelujen muodossa; välillä on naurettu katketakseen toistemme jutuille ja toisinaan värjötely jättävässä vesisateessa pakettiauton takakontissa odotellen sateen laantumista. Näitä hetkiä jään kaipaamaan hankkeen päätyttyäkin, ja onneksi yhteys on säilynyt edelleen vahvana monien ryhmistä tutuksi tulneiden tuottajien kanssa.

”Iso kiitos etenkin kaikille hankkeessa mukana olleille tuottajille!”

VILJELYAKATEMIA JA MONTA MUUTA

Jos korona-ajasta jotain hyvää voi sanoa hankkeen näkökulmasta, niin se olisi Viljelyakatemian toteutuminen. Pääsimme koronan aiheuttaman pakkotaun

seurauksena ottamaan aivan uuden harppauksen digitalisoituvassa ympäristössämme, ja näin Viljelyakatemia syntyi. Viljelyakatemia-alusta keräsi yli tuhat jäsentä, ja sen jaksoja katsottiin tuhansia kertoja.

Hankkeen sisällöt ovat olleet kysyttyjä, ja niitä on esitelty kymmenissä tilaisuuksissa, lehdissä ja julkaisuissa aina ulkomaita myöten. Esimerkiksi säilörehun säilöntäopasta on tilattu alan opetusmateriaaliksi, ja monet pilotit ovat ylittäneet kevyesti tieteellisen viestinnän kynnyksen tietoarvoltaan, vaikka niitä ei sellaisiksi alun perin ollut kaavailtu. Työkaluja olemme tuottaneet useita, esimerkiksi laiduntamisen suunnittelun tueksi. Listaa kaikesta, mitä olemme hankkeen aikana tehneet, on vaikea saada tiivistettyä muutamaan lauseeseen.

Nyt on kuitenkin aika siirtyä uusiin seikkailuihin ja jättää tämä nurmi-hanke taakse. Lämmin kiitos kaikille hankkeen osallisina olleille henkilöille. Toivottavasti lähdette tuleviinkin hankeseikkailuihin avoimin mielin mukaan! ■

HERKKURESEPTI GRILLIKAUTEEN

Grillipihvit, hunaja-sriracha-majoneesi ja täydelliset ranskalaiset

Atria Takuumurea Naudan Ulkofilee

Ulkofileepalasta syntyy joko kuusi keskikokoista pihviä tai neljä suurta pihviä.

4 annosta
1 h työaika
2 h kokonaisaika

Grillipihvi, tuo grillikauden kunkku, on parhaimmillaan maistuvan majoneesin ja maailman parhaiden ranskalaisten kanssa – näin vaatimattomasti ilmaistuna. Tässä reseptissä täydelliset ranskalaiset kypsennetään kolme kertaa, jolloin tuloksena on erityisrapea, kullanruskea pinta.

Raaka-aineet

Ranskalaiset:
8 kpl Rosamunda perunaa
öljyä uppopaistoon
suolaa
Hunaja-sriracha-majoneesi:
2 dl majoneesia
4 rkl sriracha-kastiketta
2 rkl hunajaa

Grillipihvit:
1 pkt Atria Takuumurea Naudan Ulkofilee 800 g
suolaa
mustapippuria myllystä
oliiviöljyä

Ohje:

- Kuori perunat ja leikkaa ne paksuiksi ranskalaisiksi. Huuhtelee reilulla vedellä muutama minuutti tärkkelyksen poistamiseksi. Keitä perunat lähes hajoavan kypsiksi, noin 10 minuuttia.
- Nostele perunat varovasti ritalälle kuivumaan ja laita ne ritalällä pakkaseen vähintään tunniksi.
- Uppopaista pakastettuja perunoita 130-asteisessä öljyssä joko kattilassa tai rasvakeittimessä noin 5 minuuttia, kunnes perunat alkavat muodostaa rapean kuoren. Nosta ritalälle ja jäähdytä taas pakastimessa vähintään tunti. Voit esivalmistella perunat tähän vaiheeseen saakka jo päiviä ennen tarjoilua. Jos toimit näin, siirrä perunat niiden jäädyttyä pakastepussiin tai rasiaan.
- Sekoita majoneesin joukkoon sriracha ja hunaja. Mausta tarvittaessa suolalla.
- Leikkaa ulkofileepala pihveiksi ja anna pihvien temperoitua huoneenlämmössä puolisen tuntia ennen paistamista. Pyyhi pihvien pinnat kuiviksi talouspaperilla juuri ennen kypsennystä.
- Grillaa pihvit kuumassa grillissä tai pannulla öljyssä ensin toiselta puolelta. Kun punaiset lihanesteet alkavat nousta pintaan, käännä pihvit. Mausta suolalla ja pippurilla ja kypsennä kunnes lihaneste alkaa puskea pintaan. Kietaise pihvit löysään foliokääreeseen ja anna levätä vähintään 5 minuuttia ennen tarjoilua.
- Uppopaista pakastimessa olleet ranskanperunat 170-asteisessä öljyssä kullanruskeiksi, nosta perunat paperille, jotta rasva imeytyy pois, ja tarjoile grillipihvien ja majoneesin kera.

OKRA 2023

Nähdään Okra Maatalousnäyttelyssä 5.–8.7.2023 Oripään lentokentällä. Alkutuotannon asiantuntijat löydät Atrian osastolta kaikkina messupäivinä.

Taivaanraapijan suunnitelmat julki

Lakeuden Taivaanraapijan suunnitelma voimaloiden sijoittelusta on julkaistu osana YVA-ohjelman kuulutusta. Hankealueelle suunnitellaan enintään kahdeksan tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on 7–10 MW ja korkeus enintään 270 m. Sähkönsiirto toteutetaan maakaapelein Atrian sähköasemalle. YVA-suunnitelmassa esitellään alustava voimaloiden, tiestön ja sähköverkon sijoittelu. Voit käydä tutustumassa hankkeeseen tarkemmin osoitteessa www.ymparisto.fi/isovuorituulivoimaYVA

Atria 100 Nuorta Tuottajaa -koulutusohjelma tulevaisuuden kotieläinyrittäjille

Atria 100 Nuorta Tuottajaa -koulutusohjelman tavoitteena on tukea nuoria tulevaisuuden sian-, naudan- ja broilerintuottajia kehittymään oman alansa ammattilaisina ja yrittäjinä.

Hae mukaan koulutusohjelmaan

- Jos olet lähivuosina tehnyt tai suunnittelet sukupolvenvaihdosta tai yrityksen perustamista
- Olet noin 18–35-vuotias
- Haluat kehittyä oman alasi ammattilaisena
- Sinulla on asenne kohdallaan ja olet valmis sitoutumaan koulutukseen

Koulutusohjelma käynnistyy syksyllä 2023. Haku koulutusohjelmaan on käynnissä elokuun 2023 loppuun saakka.

Lisätietoa ja haku: atriatuottajat.fi/100nt

NIMITYKSET

AMK Agrologi **Niina Heikkilä** on nimitetty viljakaupan myyntineuvottelijaksi 1.4.2023 alkaen. Niinan vastualueeseen kuuluu jatkossa kuivan viljakaupan lisäksi Pohjois-Pohjanmaan tuoreviljakauppa.

Agrologiopiskelija (AMK) **Maria Luomanmäki** on nimitetty Nautasuomen myyntineuvottelijan määräaikaiseen tehtävään 2.5.2023 alkaen. Marian vastualueella ovat Keski-Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan eteläisten osien nautatilojen myyntineuvottelijan tehtävät.

Käytä Instagram-julkaisussasi tunnustetta #arehu, niin se saatetaan jakaa seuraavassa Atria Tuottajat -lehdessä.

@J_KANKAANPERHETILA:LLA VUOROKAUDEN ikäiset untuvikot rehuherkkujen äärellä. Seuraa tilan arkea heidän omalla Instagram-tilillään!

Lihakunnan kesäjuhlat

Hyvät Lihakunnan nykyiset ja entiset jäsenet, tervetuloa juhlistamaan 120-vuotista taivaltamme kesäjuhlien merkeissä.

Paikkakunnat ja ajankohdat elokuun tilaisuuksiin sekä ilmoittautumisen löydät osoitteesta lihakunta.fi

Jokaisessa kesäjuhlaillalla on tarjolla ruokaa ja viihdettä. Lisäksi tilaisuuksissa arvotaan kaikkien osallistujien kesken kahden hengen lippu- ja majoituspaketti Atrian alkutuotannon Liha-akatemiaan, joka pidetään Tampereella 1.–2.2.2024.

Onko sinulla juttuidea?

Kerro, mistä aiheista haluaisit lukea tulevaisissa lehdissä. Oletko esimerkiksi kuullut asiantuntijasta tai tuottajasta, jolla voisi olla kiinnostavaa tietoa tai osaamista muille jaettavaksi?

Lähetä ideasi meille osoitteeseen kaisa.lehtimaki@atria.com, niin pyrimme ottamaan sen huomioon.

Niina Heikkilä

”Mielestäni pienistäkin onnistumisista pitää osata iloita.”

Tärkeintä on, että ihmiset voivat hyvin

Niina Heikkilä on aloittanut tehtävässään myyntineuvottelijana huhtikuun alussa. Atrialla työskentelyssä hän arvostaa erityisesti eteenpäin menevää asennetta sekä mahdollisuuksia kehittää omaa osaamistaan.

Kuka olet ja mitä teet?

Olen Niina Heikkilä ja toimin viljakaupan myyntineuvottelijana A-Rehulla.

Lempiruokasi?

Uunilohi ja perunamuusi

Kerro paras onnistuminen työssäsi.

Onnistumisen tunteen tuo tyytyväiseksi jäänyt asiakas.

Kuvaile asiantuntijuuttasi neljällä sanalla.

Mukautumiskykyinen, lämminhenkinen, totuudenmukainen, kehittyvä.

Jos saisit antaa vain yhden neuvon tuottajillemme, niin mikä se olisi?

Muistakaa pitää huolta omasta hyvinvoinnistanne kiireisten ja työntäyteisten päivien lomassa. Kun ihmiset voivat hyvin, on yritystoiminnallakin paremmat edellytykset.

Millainen on sinun normaali työpäiväsi?

Työpisteeni on Itikanmäen toimitalossa, ja osan viikosta työskentelen kotitoimistolla. Normaali työpäiväni vaihtelee esimerkiksi viljanoston sekä myynnin, viljelysopimuksien tekemisen ja tuotantopanosten myynnin välillä vuodenaikasta riippuen. Yhteydenpito asiakkaisiin ja sidosryhmiin puhelimitse sekä sähköpostin välityksellä tuo vaihtelevuutta jokaiseen päivään.

Mitä Atria-ketjussa työskentely merkitsee sinulle?

Koen olevani etuoikeutettu, kun saan työskennellä suomalaisen alkutuotannon parissa suomalaisessa yrityksessä.

Täydennä lause: Maailman puhtain ruokaketju on kunnia-asia koko Suomen alkutuotannolle.

Kesän töihin A-Kaupalta!

REHUN SÄILÖNTÄÄN

KOFASIL®

Biologisilla KOFASIL-säilöntäaineilla säilöt rehusatosi laadukkaasti ja konekantaa säästään. Biologisten säilöntäaineiden käyttö on turvallista ja helppoa.

Säilörehulle:

KOFASIL DUO 5 x 50 g 355,68 €

KOFASIL FQM 5 x 50 g 296,40 €

Murskeviljalle:

KOFASIL S1.2 5 x 50 g 210,90 €

Käärintämuovit ja verkot

Katso valikoima nettisivuilta ja kysy tarjous A-Kaupalta 010 3160 614!

KÄDET PUHTAIKSI SUOMALAISILLA KEMVIT-PUHDISTUSAINOILLA

Nestesaippua

Hajusteeton ja miellyttävä pesuaine. Ei kuivata ihoa!

500 ml pumppupullo 5,58 €

1 L dispenso-pullo 7,94 €

Käsihuuhde

Hajusteeton, geelimäinen käsidesi. Ei kuivata, eikä tahmaa. Soveltuu myös herkkäihoisille.

500 ml pumppupullo 7,32 €

1 L dispenso-pullo 10,91 €

PITOA JA SUOJAA KÄSILLÄ TEKEMISEEN

TEGERA 8801 Infinity

PitOA monenlaisiin töihin, kestää kosketuslämpöä 100 asteeseen asti.

Koot: 7-11

3,00 € /pari

TEGERA Pro 9124

Hanska isoille käsille! Kämmenissä kestävä Microthan-pinnoite.

Koot: 10-13

15,00 € /pari

SUOSITUT KOTIMAISET LEHTILANNOITTEET ZM GROW & ZMC GROW

Alkaliparistoista kierrätetyt lehtilannoitteet hivenravinnetäydennyksiin. Vesiliukoinen koostumus on helppo annostella, eikä sotke ruiskua. Kysy tarjous myös 1 000 L IBC-konteista!

ZM Grow 10 L 37,08 €

ZMC Grow 10 L 41,60 €